

www.thaihealth.or.th

พื้นที่เกษตรกรรมและสวนผลไม้

แม่ต๋ອງ

แห่งความหลากหลาย

มะเกลือใหม่

นางสาวดวงพร เสงบุญพันธ์

ผู้ช่วยผู้จัดการอาวุโสกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
รักษาการผู้อำนวยการสำนักสนับสนุนสุขภาวะชุมชน (สำนัก 3)
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

“เมื่อความยั่งยืนส่วนหนึ่งอยู่ที่แหล่งเรียนรู้ เราจึงต้องหาวิธีการหนุนเสริมให้ ต้องกันสร้างแหล่งเรียนรู้ โดย หนึ่ง-เราไปทำให้แหล่งเรียนรู้เพิ่มจำนวนขึ้น จากปฏิบัติการทั่วไป เป็นปฏิบัติการที่ถ่ายทอดได้ ขยายผลได้ สอง-เราทำให้คนที่ปฏิบัติการสามารถเป็น ครูได้ ทั้งในพื้นที่และข้ามพื้นที่ จัดการภูมิปัญญาให้เป็น ความรู้ ให้ภูมิปัญญากระจายไปในเครือข่าย นี่คือนี่สิ่งที่ เราทำได้มาก และเกิดได้จริง เพียงแต่เปิดพื้นที่ให้ท้องถิ่น เล่าเรื่องที่ตัวเองทำให้คนอื่นฟัง แล้วคนอื่นรู้สึกว่ามี นำมาทำ มีประโยชน์ ทำหมู่บ้านเราไม่มี หรือหมู่บ้าน ติดกับไม่เคยรู้เลยว่าการทำแบบนี้ได้ผล”

กาแฟเลี้ยงชื่อ
นามระบือโคนม
ถิ่นอุดมไม้ดอก
วัดเหนือยอดภูเขา
ศรีสง่าธรรมสถาน
เด่นตระการหุ่นเหล็ก

คำนำ

มหัศจรรย์แห่งความหลากหลายที่มะเกลือใหม่

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) 2564.
96 หน้า.

1. นครราชสีมา-ภูมิประเทศและการท่องเที่ยว. 2. การท่องเที่ยวโดยชุมชน.
I. ชื่อเรื่อง.

000.00

ISBN 000-000-000-000.00

เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ 000-000-000-000.00

พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2564

บรรณาธิการอำนวยการ นางสาวดวงพร เฮงบุณยพันธ์

บรรณาธิการ นางธัญญา แสงอุบล
นางสาวณัฐกานต์ เล็กเจริญ
นางสาวสินีพร มฤคพิทักษ์

ข้อมูล นายประเสริฐ ไชยสุข
นายไวพจน์ บรรจง

จัดพิมพ์โดย สำนักสนับสนุนสุขภาพชุมชน (สำนัก 3)
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
อาคารเรียนรู้สุขภาพ เลขที่ 99/8 ซอยงามดูพลี
แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120
โทรศัพท์ 0 2343 1500 www.thaihealth.or.th

จัดทำเนื้อหา ถ่ายภาพ และออกแบบรูปเล่ม บริษัท สไตลครีเอทีฟเฮาส์ จำกัด
เลขที่ 32/152 ซอยรามอินทรา 65 ถนนรามอินทรา
แขวงจระเข้บัว เขตลาดพร้าว กรุงเทพฯ 10230
โทรศัพท์ 0 2945 8051-3 โทรสาร 0 2945 8057
stylecreative@gmail.com, www.style.co.th
สงวนลิขสิทธิ์ตาม พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ 2537

หนังสือเล่มนี้ เป็นส่วนหนึ่งของผลงานวิจัยชุมชนที่ใช้ระเบียบวิธีการ “การวิจัยเชิงชาติพันธุ์วรรณาแบบเร่งด่วน (Rapid Ethnographic Community Assessment Process : RECAP)” ที่แสดงถึงทุนและศักยภาพของทุนทางสังคม ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนให้เกิดขบวนการ “ชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่ ชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเอง ชุมชนสุขภาพ”

ข้อมูลจากงานวิจัยได้ถูกบันทึกและบรรยายออกมาเป็นสารคดีขณะที่อ่านก็จินตนาการไปได้ว่าพื้นที่ตำบลมะเกลือใหม่ ช่างเข้มแข็งมีผู้คนหัวใจดี รวมตัวกันเพื่อแก้ไขปัญหากัน หลายเรื่องราวที่บ้านเรามีหลายเรื่องราวที่ยังไม่มี แต่จากเรื่องราวเหล่านี้ น่าจะไปประยุกต์ใช้ในชุมชนของเราได้ ซึ่งเป็นความตั้งใจของทุกฝ่ายที่ประสงค์ให้เกิดการกระตุ้นจากสาระในหนังสือสารคดี “มหัศจรรย์แห่งความหลากหลาย ที่มะเกลือใหม่”

เมื่อได้อ่านหนังสือเล่มนี้ ผู้อ่านจะรู้สึกได้ถึงความงาม ความดี ความจริง ที่มีอยู่ในชุมชน หมู่บ้าน และตำบล จากการที่เรารู้จักตัวเราเองอย่างเป็นระบบหรือที่เราเรียกกันว่า “การวิจัยชุมชน” ซึ่งเป็นเรื่องราวหรือหลักคิดที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 ได้ทรงพร่ำบอกและย้ำเตือนพวกเราถึงแนวทางการพัฒนาว่าต้องใช้กลยุทธ์ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” การพัฒนาจะต้อง “ระเบิดจากข้างใน” และจงใช้ความพยายามในการอยู่กินแบบ “พอเพียง” ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะได้มาร่วมเรียนรู้ไปพร้อมๆ กัน...

สารบัญ

3 คำนำ

8 มะเกลือใหม่ นครแห่งประวัติศาสตร์
จากนครจันทน์ถึงตำบลสุขภาวะ

14 เส้นทางท่องเที่ยวชุมชน ตำบลมะเกลือใหม่

สังคมดี วิถีมะเกลือใหม่

16 “กล้าดี” โรงผลิตน้ำดื่มประชารัฐ
กล้าทำจึงนำหน้า

20 เอือน โฮม อัก ผู้เฒ่า ที่นี้ไม่มีใครแก่เกินเรียน

การเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน

28 ห้องสมุดมีชีวิต สังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่

เศรษฐกิจชุมชน

32 เมื่อชาวนาปลดแอกตัวเองจากระบบซื้อถูก-ขายแพง
มาเป็นนายตัวเองผ่านศูนย์ข้าวชุมชน

38 เลี้ยงโคนมอย่างมืออาชีพ

กับสหกรณ์โคนมไทยเดนมาร์คสูงเนิน จำกัด

เกษตรกรรมยั่งยืน

42 มหัศจรรย์แห่งขุนเขา ปลูกหน่อดีด้วยกล้วย
และดอกเกล็ดโอสถ

50 พาเที่ยวหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
มาที่เดียว เที่ยวครบแหล่ง

62 บารมีหลวงพ่อพุทธ ไร่ชีวิตใหม่
กลุ่มเลี้ยงโคนมบ้านวะภูแก้ว

66 ผู้แปลงวิกฤตเป็นโอกาส
ไร่กับกาแฟดมะโพนดังไกลไปทั่วโลก

74 เปิดเพลงกล่อมดอกไม้โตเร็ว
ทำรายได้หลักแสนต่อเดือน

ที่วิสาหกิจชุมชนไม้ตัดดอกเบญจมาศ

การจัดการสิ่งแวดล้อม

80 จิตอาสาเพื่อป่าชุมชน
กลุ่มอาสาพิทักษ์ป่าภูหลวง

84 ประปาภูเขาเพื่อชุมชน ด้วยพลังแสงอาทิตย์

การจัดการสุขภาพชุมชน

90 หน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉิน EMS
ไกลแค่ไหน เราก็ไปถึง

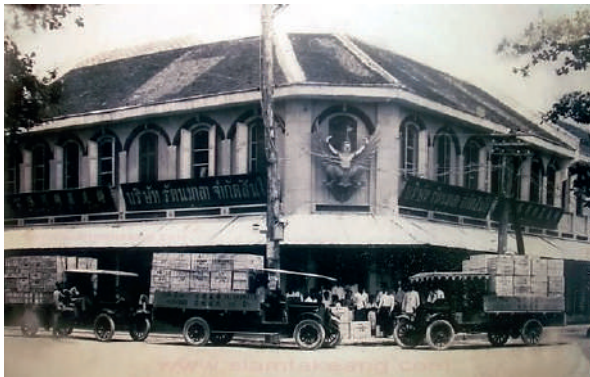
94 จิตอาสา แก้ปัญหาชุมชน
จำปี วงษ์สอน ประธานหน่วยรับเรื่องร้องเรียน
ที่เป็นอิสระจากผู้ถูกร้องเรียน ม.50(5)

▲ ภาพเขียนสีโบราณ อายุ 4,000 ปี แสดงให้เห็นถึงการแต่งกายและพิธีกรรม

▲ ย่านการค้าเก่าแก่ที่อำเภอสีคิ้ว

▲ ร่องรอยเมืองจันทักในอดีต ปรากฏเป็นชื่อสถานีรถไฟแห่งหนึ่งในอำเภอปากช่อง

▼ ลักษณะภูมิประเทศ ตำบลมะเกลือใหม่ อำเภอสูงเนิน

มะเกลือใหม่
นครแห่งประวัติศาสตร์
จากนครจันทัก
ถึงตำบลสูงเนิน

ย้อนอดีตไปเมื่อหลายร้อยปีก่อน ดินแดนที่ราบสูงโคราช เป็นถิ่นที่อยู่ของชนเชื้อชาติลาวเวียงจันทน์ พื้นที่ของตำบลมะเกลือใหม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของนครจันทัก ซึ่งเป็นเมืองโบราณที่ชนชาติลาวจากเวียงจันทน์อพยพมาตั้งถิ่นฐาน จนถึงรัชกาลที่ 5 เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการปกครองจากระบบจตุสดมภ์ มาเป็นระบบเทศาภิบาล แบ่งการปกครองเป็นมณฑล เมือง อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน นครจันทักจึงถูกเปลี่ยนชื่อ และแยกออกเป็น 2 อำเภอ คือ “อำเภอจันทัก” ที่ต่อมาเปลี่ยนเป็น “อำเภอสีคิ้ว” และ “อำเภอสูงเนิน” ขึ้นตรงกับเมืองโคราชหรือจังหวัดนครราชสีมาในปัจจุบัน ในขณะนั้นมีขุนอุทิศแสนยากร เป็นผู้ปกครอง

ต่อมาในปี พ.ศ. 2457 เกิดพระราชบัญญัติปกครองท้องที่ ทางราชการจึงแต่งตั้งผู้ใหญ่บ้านและกำนันเพื่อปกครองพื้นที่เรื่อยมา จนกระทั่งชุมชนขยายตัวจึงมีการแยกพื้นที่เป็นตำบลมะเกลือเก่า และตำบลมะเกลือใหม่ ซึ่งต่อมาเกิดเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 กระทั่งปัจจุบัน

ทุนทรัพย์การที่หลากหลาย

ตำบลมะเกลือใหม่ อำเภอสูงเนิน มีเนื้อที่กว่า 77,000 ไร่ เป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ 17,953 ไร่ ห่างจากตัวอำเภอสูงเนินเพียง 8 กิโลเมตร อยู่ตรงข้ามกับมูลนิธิสมเด็จพระพุทธาจารย์ (โต พรหมรังสี) หรือที่ชาวบ้านเรียกกันว่าวัดสรพงษ์ และใกล้กับทางเข้า อบต.มะเกลือใหม่ ก็ยังมีแหล่งท่องเที่ยวสำหรับเด็กๆ

พื้นที่ของมะเกลือใหม่มีความหลากหลายทั้งทุนทรัพยากรธรรมชาติ ทุนมนุษย์ และทุนทางสังคมสะท้อนผ่านคำขวัญที่โดดเด่น คือ

“กาแฟเลี้ยงชีพ นามระบือโคนม ถิ่นอุดมไม้ดอก วัดเหนือยอดภูเขา ศรีสง่าธรรมสถาน เด่นตระการหุ่นเหล็ก”

ความหลากหลายที่ว่า มาจากสภาพทางภูมิศาสตร์ ที่แบ่งได้เป็น 3 ระดับ คือ

ตอนเหนือ เป็นที่ราบลุ่ม มีลำน้ำสำคัญไหลผ่านคือ ลำตะคอง ที่ชาวบ้านใช้ทำนา มีทางหลวงสำคัญ 2 สายตัดผ่านคือถนนมิตรภาพ (ทางหลวงหมายเลข 2) และถนนสายสี่คิ้ว-เดชอุดม (ทางหลวงหมายเลข 24) ทำให้เป็นพื้นที่คล้ายชุมชนเมืองมีแหล่งอุตสาหกรรมเกษตร นอกจากนี้ยังเป็น

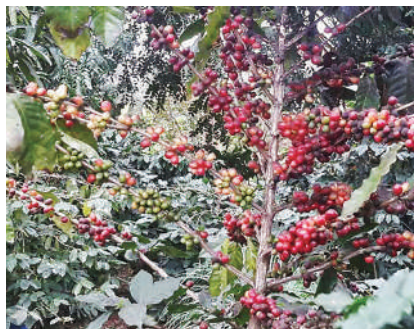
พื้นที่ที่มีแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติที่สวยงาม เหมาะแก่การมาพักผ่อนหย่อนใจ เช่น น้ำตกวะภูแก้ว อ่างเก็บน้ำห้วยซับประดู่ เป็นต้น

ตอนกลาง เป็นพื้นที่ราบเชิงเขา เป็นพื้นที่ทำการเกษตร ปลูกพืชไร่ เช่น มันสำปะหลัง อ้อย ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (มีโรงงานผลิตอาหารสัตว์อยู่ในพื้นที่ด้วย) ส่วนการเลี้ยงสัตว์ที่ขึ้นชื่อก็คือ กิจการฟาร์มโคนม และควายนเนื้อ

ตอนใต้ เป็นภูเขาสูงจากระดับน้ำทะเล 760 เมตร ตั้งอยู่บนรอยต่อเขตป่าสงวนแห่งชาติเขาภูหลวง และป่าสงวนแห่งชาติปากช่อง-หมูสี เป็นป่าดิบแล้งต้นกำเนิดแม่น้ำลำธารหลายสาย ได้แก่ ลำอ้ายสาย ลำลำลาย ลำแท่งทอง น้ำตกวะภูแก้ว และอ่างเก็บน้ำห้วยซับประดู่ มีภูเขาสลับพื้นที่ราบ

ก่อให้เกิดชุมชนที่อยู่ท่ามกลางธรรมชาติ และป่าเขาเป็นกลุ่มๆ นอกจากนี้ยังเป็น แหล่งอาหารตามธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ สร้างรายได้ให้กับชาวบ้านในการเก็บของป่า มาขายและยังเป็นแหล่งปลูกกาแฟ อาราบิก้า ในชื่อ “กาแฟดงมะไฟ” ที่ได้รับ ตราสัญลักษณ์สินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ หรือ GI จากกรมทรัพย์สินทางปัญญา เป็น ผลิตภัณฑ์แรกของจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งถือเป็นมาตรฐานสำคัญระดับโลก และยังเป็นแหล่งปลูกมะคาเดเมียที่เป็น พืชเศรษฐกิจสำคัญอีกอย่างหนึ่งของ มะเกลือใหม่ด้วย

นอกจากนี้ ยังมีวัดและสถาน ปฏิบัติธรรมจำนวนมาก จนได้รับการ ขนานนามว่าเป็นถนนสายพุทธ หรือ Buddha Road ซึ่งถนนสายนี้เกิดจาก แรงศรัทธาของพุทธศาสนิกชนร่วมแรง ร่วมใจ และร่วมทุนกันสร้างถนนคอนกรีต เสริมเหล็กยาว 12 กิโลเมตร สู่วัดป่า ภูผาส่ง และยังมีวัดที่น่าสนใจอีก เช่น วัดใหม่สันติ และวัดวะภูแก้ว เป็นต้น

สารคดีท่องเที่ยวชุมชน

อบต.มะเกลือใหม่

12 หมู่บ้าน แต่รวมใจเป็นหนึ่ง

ตำบลมะเกลือใหม่มี 12 หมู่บ้าน มีประชากรตามข้อมูลตำบล (TCNAP) เมื่อปี 2562 จำนวน 7,448 คน เป็นชาย 3,675 คน เป็นหญิง 3,772 คน และมี 2,360 ครัวเรือน เฉลี่ยครัวเรือนละ 2-3 คน ชาวบ้านจำนวนมากโยกย้ายถิ่นฐานมาจากที่อื่น มีผู้ออกไปทำงานนอกพื้นที่ และต่างประเทศจำนวน 679 คน สะท้อนให้เห็นถึงสังคมชนบทที่ผู้คนวัยทำงาน มักจะไปทำงานในเมืองใหญ่อย่างกรุงเทพมหานครหรือต่างประเทศ ผู้สูงอายุมีจำนวนมากกว่าค่าเฉลี่ย ในขณะที่สัดส่วนของเด็กเยาวชน มีอัตราการเกิดลดลง สภาพที่เกิดขึ้นเป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้นำท้องถิ่นที่มีวิสัยทัศน์รวบรวมทุนมนุษย์ที่มีความหลากหลายทั้งอาชีพ วิถีชีวิต ช่วงวัย ให้สามารถขับเคลื่อนกิจกรรมชุมชนที่น่าสนใจได้อย่างมากมาย เมื่อผนวกกับทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและทุนทางสังคมแล้ว มะเกลือใหม่ จึงกลายเป็นชุมชนที่นำมาศึกษาเรียนรู้

โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสำเร็จอย่างน่าชื่นชมในการจัดการพื้นที่ซึ่งมีความหลากหลาย ก่อเกิดเป็นแหล่งเรียนรู้ต่างๆ มากมาย ตามสภาพพื้นที่ที่แตกต่างกันได้อย่างน่าทึ่ง

ต่อไปนี้ขอเชิญไปสัมผัส เรียนรู้ และเก็บเกี่ยวประสบการณ์อันน่าประทับใจที่...มะเกลือใหม่...ด้วยกัน

สารคดีท่องเที่ยวชุมชน

อบต.มะเกลือใหม่

"กล้าดี" โรงผลิตน้ำดื่มประชารัฐ กล้าทำถึงน้ำดื่ม

คุณเชื่อไหมว่า ที่มะเกลือใหม่มีโรงผลิตน้ำดื่มมาตรฐาน ที่ผลิตโดยเด็ก ๆ
ทำได้ ขายดี จนแทบผลิตไม่ทัน โครงการนี้เป็นความร่วมมือกันของผู้ใหญ่ใจดี
ที่ทําแล้วเกิดประโยชน์ร่วมกันทุกฝ่าย เด็กมีรายได้ ผู้ใหญ่มีน้ำดื่มสะอาด
ราคาถูก เขาทำได้อย่างไร เราไปดูกัน

เรามาดูปัญหาเรื่องน้ำที่นี้กันก่อน

ชุมชนมะเกลือใหม่ประสบปัญหาการใช้น้ำอุปโภคบริโภคในชีวิตประจำวัน
เช่นเดียวกับชุมชนทั่วไปในภาคอีสาน วิถีดั้งเดิมที่เคยกักเก็บน้ำฝนไว้ใช้
ในชีวิตประจำวัน ทำได้ยากขึ้น เกิดการปนเปื้อนของฝุ่นละอองและมูลสัตว์
อันเนื่องมาจากการขยายตัวของชุมชนและภาคอุตสาหกรรม ชาวบ้าน
ต้องซื้อน้ำเพื่อดื่มกินกันแทบทุกบ้าน

ในปี พ.ศ. 2559 ผู้นำชุมชนและชาวบ้านจึงจัดทำเวทีประชาคม
เพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาโดยใช้ปัญหาเป็นตัวตั้ง จนได้ข้อสรุปว่าโรงผลิต
น้ำดื่มน่าจะเป็นคำตอบสุดท้ายของชุมชน โดยตกลงกันว่าให้จัดตั้งที่หมู่ 1
และเริ่มดำเนินการในปีเดียวกัน

นางสะปอย ชัยประเสริฐ

ประธานโรงผลิตน้ำดื่ม
ประชารัฐ กล้าดี
ประธานกองทุน
หมู่บ้านมะเกลือใหม่

“ตอนเราทำน้ำดื่มก็คิดกันว่าจะใช้ชื่ออะไรดี สุดท้ายได้ข้อสรุปว่าใช้ชื่อ “กล้าดี” อันเป็นชื่อที่ใช้เรียกกลุ่มเยาวชนที่ทำกิจกรรมดีๆ อยู่ก่อนแล้ว เพราะว่าโรงผลิตน้ำดื่มแห่งนี้มีเยาวชน “กล้าดี” มาทำงานอยู่ด้วย” **สะปอย ชัยประเสริฐ** ประธานกลุ่มและคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเล่าถึงที่มาของชื่อน้ำดื่ม

เริ่มต้นด้วยเงินสนับสนุนจากภาครัฐ 500,000 บาท และต่อมาได้ระดมทุนเพิ่มเติมจากสมาชิก ในรูปของหุ้นๆ ละ 100 บาท ได้มาอีก 110,000 บาท และอีกส่วนหนึ่งก็เงินจากโครงการเศรษฐกิจชุมชนปลอดภัยจาก อบต. ระยะเวลาส่งคืน 5 ปี

ในการผลิตน้ำดื่ม มีการจัดตั้งคณะกรรมการกองทุนเพื่อการบริหารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส โดยผ่านการตรวจสอบคุณภาพน้ำตามมาตรฐาน GMP และผ่านการตรวจมาตรฐานคุณภาพจากองค์การอาหารและยา มีกำลังการผลิตถึงวันละ 6,000 ลิตร (24 ชั่วโมง) ปัจจุบันผลิตเพียงวันละ 8 ชั่วโมงหรือประมาณวันละ 2,500 ลิตร ผลิตขายในราคาถูกเพียงลิตรละ 50 สตางค์ ลูกค้าส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกองทุนและชาวบ้านในพื้นที่ตำบลมะเกลือใหม่ และในชุมชนใกล้เคียง รวมถึงโรงพยาบาลสูงเนินส่งผลให้คุณภาพชีวิตของชาวบ้านดีขึ้นทั้งในแง่สุขภาพและสร้างรายได้ให้กับสมาชิกและผู้ถือหุ้นของกองทุนด้วย

ขั้นตอนการผลิตเป็นมาตรฐานสากล เริ่มตั้งแต่การนำน้ำประปาจากการประปาส่วนภูมิภาคมาผ่านเครื่องกรอง 4 ขั้นตอน แล้วนำไปผ่านการกรองในระบบ RO (Reverse Osmosis) และฆ่าเชื้อโรคด้วยแสง UV ส่วนภาชนะบรรจุก็ล้างด้วยน้ำ RO และฆ่าเชื้อโรคด้วยแสง UV เช่นกัน

“เราเน้นเรื่องมาตรฐานเป็นสิ่งสำคัญ แต่อุปกรณ์ที่ใช้ในโรงน้ำดื่มมีราคาแพงมาก เราจึงมีนวัตกรรมใหม่ๆ โดยใช้ท่อพีวีซีแทนวัสดุสแตนเลสในส่วนที่ไม่สัมผัสน้ำ เช่น รถเข็นถังเปล่า ช่วยลดต้นทุนได้หลายเท่าตัว และยังผ่าน GMP ของโรงพยาบาลสูงเนินด้วย” สะปอยย้ำด้วยความมั่นใจ

ที่น้ำดื่มขมก็คือ นอกจากชาวบ้านในหมู่ 1 หมู่ 2 หมู่ 12 และใกล้เคียงกว่า 1,000 ครัวเรือน จะมีน้ำดื่มที่สะอาดราคาถูกแล้ว ที่นี่ยังเป็นแหล่งสร้างรายได้ให้กับกลุ่มเด็กและเยาวชนกล้าดี และชมรมผู้สูงอายุ ได้มาช่วยงานโรงน้ำดื่มด้วยค่าแรงวันละ 300 บาท และชั่วโมงละ 30-50 บาทตามลักษณะงาน

โครงการนี้ มีสมาชิกชุมชนมะเกลือใหม่ ถือหุ้นร่วมกัน ซึ่งก็คือเป็นเจ้าของร่วมกันนั่นเอง ดังนั้น ยิ่งผลิตจำหน่ายได้มากเท่าไร ผลกำไรที่หักค่าใช้จ่ายแล้วยังกลับสู่ชุมชนในรูปของเงินปันผลอีกส่วนหนึ่งด้วย

เชื่อน โสม ฮัก ผู้เฒ่า ที่นี้ไม่มีใคร แก่เกินเรียน

ก่อนมาเยือนมะเกลือใหม่ เราได้มีโอกาสชมวีดิทัศน์การรับปริญญาชีวิตของผู้จบการศึกษาจากโรงเรียนผู้สูงอายุรุ่นที่ 1 ของตำบลมะเกลือใหม่ที่มีการจัดงานในหอประชุม อบต. สร้างบรรยากาศเหมือนงานรับปริญญาในระดับมหาวิทยาลัยที่ทุกคนคุ้นเคยกันดี ให้ผู้สำเร็จการศึกษาสวมชุดครุยขึ้นรับปริญญาชีวิต มีลูกหลานมาเป็นกำลังใจ ดูแล้วน่าประทับใจจนอยากมาเห็นด้วยตาตัวเองสักครั้ง

สมพงษ์ ไชยเฉลิม นายกองค้การบริหารส่วนตำบลมะเกลือใหม่ และครูใหญ่ของโรงเรียนผู้สูงอายุ ตำบลมะเกลือใหม่ ที่มีชื่อพื้นถิ่นว่า “เชื่อน ฮัก โสม ผู้เฒ่า” เล่าถึงที่มาของโรงเรียนว่า

“ผู้สูงอายุของเราส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุติดสังคม ที่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ส่วนหนึ่งเป็นข้าราชการเกษียณ จึงมีความรู้ความสามารถ และเป็นคลังสมองที่มีคุณค่าแต่ขณะเดียวกันก็มีปัญหาสุขภาพ ปัญหาด้านสังคม และปัญหาด้านเศรษฐกิจมากกว่าวัยอื่นๆ คนเหล่านี้ปกติถ้าไม่มีกิจกรรมเขาก็จะเข้าวัดเป็นส่วนใหญ่ แต่เมื่อมีกิจกรรมให้เขาทำก็เกิดการรวมกลุ่มและ อบต.มะเกลือใหม่ ก็ต้องการสนับสนุนและพัฒนาผู้สูงอายุ ให้มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง ร่าเริงแจ่มใส ไม่ซึมเศร้าอยู่กับบ้าน พุดง่าย ๆ โรงเรียน

ผู้สูงอายุเปรียบเหมือนสวนสาธารณะทางอารมณ์ของผู้สูงอายุ ที่จะเอา ความเหงา ความเศร้า ความทุกข์ มาปลดปล่อย ขณะเดียวกัน ก็มารับ มาให้รอยยิ้มกับเพื่อนๆ รวยด้วยกัน”

ทั้งนี้ ด้วยเหตุที่โครงสร้างทางสังคมของตำบลมะเกลือใหม่ มีผู้สูงอายุ ถึง 1,393 คน คิดเป็นร้อยละ 17.14 เทียบกับค่าเฉลี่ยของประเทศ จากสถิติของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เมื่อปี พ.ศ. 2561 อยู่ที่ร้อยละ 16.06 จะเห็นว่าสูงกว่าเล็กน้อย และในจำนวนนี้เป็นผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตัวเองได้ร้อยละ 78.15

นายสมพงษ์ ไชยเฉลิม

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะเกลือใหม่
ครูใหญ่โรงเรียนผู้สูงอายุ ตำบลมะเกลือใหม่

นายเอนก แท้สูงเนิน

รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะเกลือใหม่
ผู้ช่วยครูใหญ่ ฝ่ายวิชาการ

ที่นี่เขาเรียนอะไรกัน

คนที่ตอบได้ดีที่สุดคือ **เอนก แท้สูงเนิน** รองนายกองค์การบริหาร ส่วนตำบลมะเกลือใหม่ และผู้ช่วยครูใหญ่ ฝ่ายวิชาการผู้บริหารตัวจริงของ โรงเรียนกล่าวว่า

โรงเรียนผู้สูงอายุอยู่ติดกับ รพ.สต.มะเกลือใหม่ ริมถนนมิตรภาพ ไม่ไกลจาก อบต.มะเกลือใหม่นัก

“เราจัดการเรียนการสอนมา 3 รุ่นแล้ว รุ่นที่กำลังเรียนอยู่นี้เป็นรุ่นที่ 3 มีนักเรียน 56 คน จะจบการศึกษา รับปริญญาชีวิตในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563 นักเรียนของเราทุกคน จะแต่งตัวด้วยชุดหม้อหอม มีตัวอักษรปักด้านหลังว่า โรงเรียนผู้สูงอายุ ตำบลมะเกลือใหม่ เป็นเอกลักษณ์ของโรงเรียน โรงเรียนรับผู้สูงอายุที่อายุเกิน 60 ปี และเป็นคนพื้นที่ ที่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ โดยไม่จำเป็นว่าจะจบอะไรมา” ครูเอนกอธิบาย

จุดเด่น ที่ทำให้โรงเรียนแห่งนี้กลายเป็นโรงเรียนผู้สูงอายุต้นแบบของจังหวัดนครราชสีมา มาจากการจัดหลักสูตร ที่เน้นใน 3 เรื่องหลัก คือ สุขภาพ การกินการอยู่ และการมีรายได้ ซึ่งจะสอดแทรกเข้าไปในสาระวิชาต่างๆ รวม 10 วิชา เพื่อให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพกายและจิตที่ดี และยังสามารถหาเลี้ยงชีพได้ตามศักยภาพของตนเอง

หลักสูตรการเรียนของโรงเรียนผู้สูงอายุแห่งนี้ จะไม่เหมือนโรงเรียนในระบบ เพราะคุณาจารย์ที่มาร่วมช่วยกันสอน ต่างรู้ดีว่านักเรียนแต่ละท่านล้วนผ่านประสบการณ์ชีวิตมาอย่างโชกโชน คงไม่เหมาะที่จะให้มานั่งเรียนในห้องแบบนักเรียนปกติ

และนี่คือ 10 สาระการเรียนรู้ที่สร้างรอยยิ้ม เสียงหัวเราะ มิตรภาพ โดยไม่ต้องมีการสอบแข่งขัน

ที่นี้จัดหลักสูตรการเรียนไว้ 10 สาระการเรียนรู้ ทุกสาระการเรียนรู้อาจจะมีการเรียน 2 ช่วง คือ ช่วงเช้า 3 ชั่วโมง และช่วงบ่าย 3 ชั่วโมง แต่ไม่จำเป็นต้องเรียนต่อเนื่องจนจบในแต่ละสาระวิชา อาจสลับได้ตามความพร้อมของทั้งครูและนักเรียน โดยใช้เวลาศึกษา 10 เดือนต่อรุ่น โดยแต่ละเดือนจะเปิดเรียนทุกวันที่ 10 และ 25 ของแต่ละเดือน หากวันไหนตรงกับวันพระก็เลื่อนออกไป เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้เข้าวัดทำบุญตามประเพณีการเรียนรู้อันทั้ง 10 สาระ มีดังนี้

“สาระที่ 1 ไส้เห่ ฮักแพงปลื้มกัน เป็นการพูดคุยแลกเปลี่ยนให้เกิดความรักความผูกพันแบบกัลยาณมิตร

สาระที่ 2 ดึงคิง คือการขยับออกกำลังกาย เช่น รำวงมาตรฐาน

สาระที่ 3 อยู่ดี มีแสบ เป็นหลักปฏิบัติด้านโภชนาการ ให้ทั้งกายและจิตดี มี ผอ.รพ.สต. เป็นผู้มาให้ความรู้

สาระที่ 4 เอ็ดเวียก เอ็ดงาน โรงเรียนเชิญเกษตรกรอำเภอมารสอนการขยายพันธุ์พืช โดยวิธีการตัดตา ตอนกิ่ง เชิญปราชญ์ชาวบ้านมาแนะนำเคล็ดลับดีๆ ใครสนใจก็ไปทำที่บ้านตัวเองได้

สาระที่ 5 ม่วนซื่น โฮแซว คือการแบ่งกลุ่มกันร้องรำทำเพลง ทั้งลูกทุ่ง ลูกกรุง หมอลำ

สาระที่ 6 ต้อนรับผู้มาเยี่ยม เป็นการสอนให้รู้ว่าเวลาที่มีคนมาเยี่ยม มาดูงาน ควรต้อนรับอย่างไร เวลาพาไปดูงานนอกสถานที่ ก็ดูด้วยว่าเขาต้อนรับอย่างไร

สาระที่ 7 เปิดเบิ่งโลกศิวิไลซ์ สอนการใช้อินเทอร์เน็ตเบื้องต้น ให้ทราบว่าไลน์ เฟซบุ๊ก คืออะไร ใช้อย่างไร รวมทั้งพาไปศึกษาดูงานที่อื่นด้วย

สาระที่ 8 ใจสงบ ให้ความรู้เกี่ยวกับการทำบุญ การปฏิบัติสมาธิ เป็นต้น โดยเจ้าคณะอำเภอ

สาระที่ 9 กินแซบ กินนัว กินดีมีแฮง มีพยาบาลมาสอนเรื่องการกินอาหารที่ปรุงสุกแล้ว นักเรียนอยากทำอะไรกินกันก็จะแนะนำทำให้ถูกต้องก่อนทำเสร็จแล้วก็ล้อมวงกินกัน

สาระที่ 10 ซำบายดี ซิวีเป็นสุข คือการตรวจสอบสุขภาพ ทั้งก่อนเริ่มเรียน และตอนก่อนจบ เพื่อเปรียบเทียบดูว่านักเรียนที่ผ่านการเรียนรู้ตามหลักสูตรนี้แล้ว มีสุขภาพดีขึ้นมากน้อยเพียงใด”

ผู้สูงอายุทุกคนเมื่อเห็นหลักสูตร ล้วนกระตือรือร้นอยากมาเรียน และไม่ยอมขาดเรียนถ้าไม่จำเป็นจริงๆ

ทั้งนี้ บรรดาครู อาจารย์ผู้สอน คือลูกหลานที่อยู่ในสถาบันการศึกษา ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน รวมถึงปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อนผู้สูงอายุที่มีประสบการณ์เฉพาะทาง และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่จะมาถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้สูงอายุได้ทั้งความรู้และความสนุกสนานไปพร้อมๆ กัน

สิ่งที่ไม่เหมือนโรงเรียนทั่วไปคือ ไม่มีการสอบเพื่อจบการศึกษา แต่ใช้วิธีสังเกตดูความพร้อมและความสมัครใจในการมาร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนมากกว่า

ทั้งหมดนี้ ขอบอกว่า ฟรี...ทุกอย่าง ตั้งแต่ต้นจนจบรับปริญญา ที่เรียกว่า **“ปริญญาชีวิต”** เพราะทั้งหมดมาจากการร่วมด้วยช่วยกัน ของทุกคน ทั้งนักเรียน ครู ข้าราชการ ผู้ปกครองท้องถิ่น และสถาบันการศึกษา ใกล้เคียงนั่นเอง

ปริญญาชีวิต คือความภาคภูมิใจของผู้สูงอายุ

“เมื่อผู้สูงอายุทุกคน จบการศึกษา เราก็มาคิดกันว่าจะทำอย่างไรให้ท่านรู้สึกภาคภูมิใจกับการเรียนในครั้งนี้ ก็สรุปกันว่า เราน่าจะให้ ปริญญาชีวิต เพราะพ่อแม่มุ่งมั่นทำงานส่งเสียจนลูกจบได้ปริญญา พ่อพ่อแม่มาเรียนบ้าง จนจบได้ปริญญาชีวิต ก็เป็นความภาคภูมิใจของท่าน และจะได้มีลูกๆ หลานๆ มาให้กำลังใจ เราก็เลยจัดงานมอบปริญญาชีวิต แบบเดียวกับที่นักศึกษาไปรับที่สวนอัมพร มีการสวมครุย มีใบปริญญาชีวิตมอบให้ทุกคนก็มีความสุข และภาคภูมิใจที่ได้มีโอกาสรับปริญญาแบบเดียวกับลูกๆ” สมพงษ์ ไชยเฉลิม ครูใหญ่ของโรงเรียนผู้สูงอายุ ตำบลมะเกลือใหม่ เล่าอย่างภาคภูมิใจ

ภาพแห่งความสำเร็จแบบนี้ ลำพังแค่ภาพหนึ่งอย่างเดียวยังบอกได้ไม่เต็มที่ จึงขอแนบลิงก์ QR Code ภาพข่าวการรับปริญญาชีวิตในรุ่นที่ 1 มาให้ผู้สนใจสนใจสแกนส่งเข้าไปดูได้ตามลิงก์ด้านล่าง แล้วคุณจะได้ร่วมอ้อมอ้อมใจไปกับนักเรียนผู้สูงอายุที่น่ารักทุกๆ ท่านไปพร้อมๆ กัน

ห้องสมุดมีชีวิต

สังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่

ที่นี่
มะเกลือใหม่

สมัยนี้ ถ้าไปถามเด็กๆ ว่าเคยเข้าห้องสมุดไหม คงได้รับคำตอบว่าเคย แต่ก็น้อยครั้งเต็มที หรือบางคนอาจจะไม่เคยย่างกรายเข้าไปเลยก็มี

ด้วยภาพลักษณ์ของห้องสมุดในความทรงจำนั้น ก็จะมีแต่ภาพห้องเก็บหนังสือ ที่มีชั้นหนังสือเรียงรายเต็มไปหมด และส่วนใหญ่เป็นหนังสือเก่าเก็บ ไม่เห็นจะชวนอ่านตรงไหน ส่วนโต๊ะเก้าอี้ก็มักจะเก่าๆ คนที่มาใช้บริการมีแต่ผู้สูงอายุ ถ้าห้องสมุดไหนติดแอร์ ก็มีภาพคนแอบเข้ามาหลบตากแอร์จนชินตา

เหตุการณ์ข้างต้นคงพบเห็นได้ไม่ยากในเมืองใหญ่ แต่สำหรับในตำบลเล็กๆ การมีห้องสมุดมีชีวิต คือสิ่งสั้นอย่างหนึ่งของชาวมะเกลือใหม่เลยทีเดียว

ห้องสมุดมีชีวิตคืออะไร

ที่มะเกลือใหม่เรามีห้องสมุดแบบนี้ด้วยเหรอ

แล้วมันดีอย่างไร.... มาฟังผู้ใหญ่ใจดีเล่าให้ฟังกันดีกว่า

นางเกศิริน รัตนวิวัลย์
บรรณารักษ์ห้องสมุดมีชีวิต
อบต.มะเกลือใหม่ หมู่ 11

“เราเห็นปัญหา ที่เด็กๆ และเยาวชนยังขาดโอกาสเข้าถึงแหล่งเรียนรู้
พวกที่ฐานะดีเขาก็ไปเรียนต่อกันในระดับที่สูงขึ้นแต่บางคนฐานะไม่ดีก็ต้อง
ออกมาทำไร่ทำนา คนกลุ่มนี้ขาดโอกาสในการเรียนรู้ ที่จะนำไปต่อยอด
ในการประกอบอาชีพ หรือแก้ไข้ปัญหาของตนเอง คนมะเกลือใหม่ 95%
เป็นเกษตรกรซึ่งก็ทำตามพ่อแม่ปู่ตายาย เมื่อโลกเปลี่ยนไป ดินเสื่อมโทรม
โรคแมลงรบกวน ฝนฟ้าไม่มาตามฤดูกาล ทำให้ผลผลิตตกต่ำ ราคาคง ทำให้
ก็มีแต่หนี้สิน

เราตระหนักถึงปัญหาเหล่านี้จึงประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาคี
ทั้งภาครัฐและเอกชน มาร่วมกันจัดตั้งห้องสมุดมีชีวิตขึ้น เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้
ของชุมชน ให้ชุมชนได้มีโอกาสเรียนรู้กันทุกช่วงวัย เรียนรู้กันได้ตลอดชีวิต
ผ่านเทคโนโลยีสมัยใหม่” สมพงษ์ ไชยเฉลิม นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
มะเกลือใหม่เล่า

ส่วนหน่วยงานภาคีที่ท่านนายกฯ พูดถึงก็คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครราชสีมา กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และสหพันธ์เยาวชน
คนหนุ่มสาว เพื่อสันติภาพโลก (ประเทศไทย) ที่มาร่วมกันสร้างห้องสมุด
ขนาดกว้าง 8 เมตรยาว 16 เมตรมีสื่อการเรียนรู้สมัยใหม่ คือคอมพิวเตอร์จำนวน
16 ชุด ที่พร้อมติดต่อกับโลกภายนอกด้วยสัญญาณอินเทอร์เน็ตไวไฟความเร็วสูง
เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้มีโอกาสเข้าถึงข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างไม่มีขีดจำกัด
และยังมีสื่อการเรียนรู้แบบหนังสือ โปสเตอร์ รูปภาพ ให้เลือกใช้บริการ โดยมี
บรรณารักษ์ ประจำห้องสมุดแห่งนี้คือ เกศิริน รัตนวิวัลย์ ที่นอกจากจะดูแล
แนะนำการใช้งานห้องสมุดแห่งนี้ให้กับน้องๆ และผู้สนใจแล้ว ยังเป็นวิทยากร
ที่พร้อมบรรยายและสาธิตการใช้สื่อต่างๆ ให้กับกลุ่มผู้ดูงาน หรือคณะที่สนใจ
เข้ามาศึกษาเรียนรู้ได้ด้วย

ภาพแห่งความสำเร็จที่เกิดขึ้น คือการดึงเด็กๆ และเยาวชน ให้ห่างจาก
อบายมุขและสิ่งชั่วร้ายทั้งจากโลกภายนอก และโลกออนไลน์ (แน่นอนว่า
มีการวางระบบคัดกรองเว็บไซต์ที่ล่อแหลมหรือรุนแรง ที่ไม่เหมาะสมไวให้
อยู่แล้ว) ให้มามุ่งอยู่ที่การเรียนรู้จากสื่ออินเทอร์เน็ตที่น่าสนใจ ผ่านการแนะนำ
จากบรรณารักษ์ใจดีท่านนี้

นอกจากเด็กๆ จะมีแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยแล้ว ชาวบ้านทั่วไปก็ยัง
เข้ามาใช้บริการเพื่อหาข้อมูลข่าวสารการเกษตรและการอาชีพเป็นประจำทุกวัน
มีกลุ่มเยาวชนกล้าดีเข้ามาเรียนรู้ฝึกอาชีพด้วยตนเองจากอินเทอร์เน็ต และ
รวมกลุ่มกันทำกิจกรรม เช่น ทำข้าวต้มมัด ทำน้ำพริก ทำพรมเช็ดเท้า ฯลฯ

นี่คือจุดเริ่มต้นเล็กๆ ที่จะสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับ
ทุกชุมชน ผ่านการดูแลของผู้ใหญ่ใจดีที่มะเกลือใหม่

และคงเป็นคำตอบได้ว่าทำไม.. จึงไม่เห็นร้านเกมออนไลน์
ที่มะเกลือใหม่!

เมื่อชาวนาผดแอก
จากระบบซื้อถูก-ขายแพง
มาเป็นนายตัวเอง
ผ่านศูนย์ข้าวชุมชน

คุณเคยได้ยินชื่อโรงเรียนชานาไหม
ไม่น่าเชื่อว่า ชานาเองก็ต้องเข้าโรงเรียนชานาด้วยเหมือนกัน
นี่คือแนวคิดของ สมพงษ์ ไชยเฉลิม นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
มะเกลือใหม่ เมื่อครั้งเป็นเกษตรอำเภอสูงเนินเมื่อปี พ.ศ. 2552 เพื่อสร้าง
เครือข่ายชาวนาที่มีนักวิชาการจากหน่วยงานต่างๆ มาช่วยกันให้ความรู้ ทั้งการ
คัดเลือกพันธุ์ข้าว การตรวจแปลงนา วิธีการใช้ปุ๋ย การป้องกันและควบคุมแมลง
จนได้สมาชิกเกษตรกรในตำบลมะเกลือใหม่จำนวน 61 คน

ผ่านไปเพียงปีเดียว จากที่ต้องขนข้าวเปลือกไปขายโรงสีใหญ่ๆ ในอำเภอ
ตามราคาที่โรงสีกำหนด แล้วพอปลายฤดูก็ต้องซื้อข้าวราคาแพงมากิน
ชาวนากลุ่มนี้ก็ได้รับโอกาสดีๆ จากภาครัฐ

“ปี พ.ศ. 2553 จังหวัดนครราชสีมาเมินโยบายให้ตั้งโรงสีชุมชน
บ้านมะเกลือใหม่หมู่ 2 มีพื้นที่สาธารณะตามเกณฑ์ที่กำหนดจึงได้รับงบ
สนับสนุน 2.2 ล้านบาท สร้างตัวโรงเรือนและเครื่องสีข้าวได้แต่ยังขาดระบบไฟฟ้า
คณะกรรมการกลุ่มจึงได้ประชุมระดมทุนจากชาวบ้าน เป็นหุ้นๆ ละ 100 บาท
จำกัดไม่เกินคนละ 100 หุ้น ก็รวมเงินได้ 4 แสนบาท มาติดตั้งระบบไฟฟ้า

นายวิรัตน์ เชื้อสูงเนิน

ประธานวิสาหกิจชุมชนศูนย์ข้าวชุมชนตำบลมะเกลือใหม่

และเริ่มสีข้าวให้กับสมาชิกฟรี แต่จะเก็บแกลบ รำปลายข้าว นำมาขาย เพื่อใช้เป็นค่าบริหารจัดการ เช่นค่าน้ำ ค่าไฟ ช่วงนั้นก็สีข้าวได้เดือนละประมาณ 30 ตัน ต่อมาก็ไปจดทะเบียนกลุ่มเป็น “วิสาหกิจชุมชนศูนย์ข้าวชุมชนตำบลมะเกลือใหม่” บริหารกันเองในรูปกรรมการที่มีอยู่ 15 คน” วิรัตน์ เชื้อสูงเนิน ประธานวิสาหกิจชุมชนศูนย์ข้าวชุมชนตำบลมะเกลือใหม่ เล่าถึงความเป็นมาของกลุ่ม

รวมตัววันนี้เพื่อสู้ด้วยกันวันหน้า

ปี พ.ศ. 2559 สมาชิกเกษตรกรของตำบลมะเกลือใหม่รวมตัวกัน เป็นกลุ่มนาแปลงใหญ่ตามนโยบายจังหวัด

เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน โดยรวมกันได้ถึง 145 คน มีพื้นที่นา ถึง 1,100 ไร่

ในเวลาต่อมาเกิดวิกฤตราคาข้าวตกต่ำ วิสาหกิจฯ ซึ่งตระหนักถึงปัญหานี้ จึงหาทางแก้ปัญหาให้กับสมาชิก

“เราเห็นว่าแบบนี้อยู่ไม่ได้แน่ ก็เลยไปกู้เงินจาก ธกส. ในนามวิสาหกิจชุมชน มา 3 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ย 0.01% เพื่อมารับซื้อข้าวเปลือกจากสมาชิกนาแปลงใหญ่ในราคาสูงกว่าท้องตลาดก็โลกรั่มละ 2 บาท ซื้อมาแล้วก็แปรรูปเป็นข้าวสารจำหน่ายในราคาถูก ทั้งขายในร้านค้าชุมชน และภายนอก เช่นเรือนจำคลองไผ่ โรงพยาบาลสูงเนิน สหกรณ์โคนมไทยเดนมาร์คสูงเนิน จำกัด พอถึงฤดูการผลิตรอบใหม่ ก็ขายเมล็ดพันธุ์ข้าวเปลือกได้กำไรถึง 3 แสนบาท ทำให้เราสามารถขยายฐานสมาชิกและเพิ่มกำลังการผลิตได้อีก จากสมาชิก 61 คนในตอนก่อตั้งเพิ่มเป็น 209 คนในปัจจุบัน และสมาชิกก็ยังได้ปันผลอีกปีละ 7% ด้วย”

ราคาสินค้าโรงสีข้าวรุ่น ปี 2561/62	
ข้าวหอมมะลิเก่า	= 371 บาท. ละลิใหม่
ข้าวหอมมะลิ	27 บาท.
ข้าวเหนียว	20 บาท.
ข้าวกล้อง	8-10 บาท.
ข้าวเปลือก	10 บาท.
ข้าวสาร	5 บาท.
แกลบ	10 บาท.
ข้าวเปลือก	39 บาท.

วิรัตน์ ลำดับความให้เห็นถึงการเติบโตอันน่าทึ่ง ของวิสาหกิจชุมชนแห่งนี้ที่ทำให้สมาชิกทุกคนมีรอยยิ้ม

ภาพที่เห็นในวันนี้ก็คือโรงสีชุมชนขนาดเล็กที่มีระบบจัดการค่อนข้างดีเครื่องจักรทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยังมีจุดเด่นคือมีที่ตั้งอยู่ริมถนนมิตรภาพใครผ่านไปมาก็สามารถแวะซื้อหาข้าวสารบรรจุถุงทั้งข้าวหอมมะลิและข้าวเหนียวได้ในราคาที่เหมาะสม เพราะไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง แถมเป็นข้าวอินทรีย์ซึ่งมีทั้งข้าวใหม่ตามฤดูกาลและข้าวเก่า

แต่เท่าที่เห็น ข้าวถุงก็จะมียู้อยู่ไม่มาก เพราะส่วนใหญ่ลูกค้าขาประจำก็จะแวะเวียนมาซื้อหากันอยู่แล้ว ท่านใดสนใจก็แวะเยี่ยมชมได้ วิรัตน์และกรรมการวิสาหกิจชุมชนยินดีต้อนรับเสมอ

ที่นี่เป็นมากกว่าโรงสีชุมชน

ถามว่าทำไมโรงสีชุมชนแห่งนี้จึงดูคึกคักและมีผลกำไรดี คำตอบคือ “ที่นี่เราทำทุกอย่างเกี่ยวกับข้าว คือไม่ได้สีข้าวอย่างเดียว ปกติถ้าสมาชิกจะสีข้าวเราก็สีให้ฟรีอยู่แล้ว แต่ถ้าจะขายข้าว เราก็รับซื้อในราคาสูงกว่าตลาด กิโลกรัมละ 2 บาท เพื่อเอามาบรรจุถุงขาย ซึ่งมีทั้งแบบ 1 กก. 5 กก. และ 10 กก. เป็นทางเลือกให้กับลูกค้าได้ซื้อหาตามกำลังของตนเอง ส่วนใครไม่มีถังฉางเก็บข้าวเปลือกเราก็มีบริการสมาชิก คิดเพียงตันละ 200 บาทต่อปี ส่วนข้าวพันธุ์เราก็รับซื้อในราคาสูงและขายให้สมาชิกในราคาต่ำกว่าท้องตลาด ทุกอย่างสมาชิกช่วยกันทำ ช่วยกันดูแล โดยไม่ผ่านคนกลาง ผลกำไรก็คืนกลับในรูปเงินปันผล ทุกวันเราจะสรุปยอดขายแล้วนำเงินฝากกับ ธกส. เพื่อป้องกันการทุจริตและสร้างเครดิตกับธนาคาร มีการทำบัญชีอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ และที่สำคัญเราก็ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งเรื่องเงินทุน เครื่องจักร และคำแนะนำในการบริหารจัดการเราจึงอยู่ได้จนถึงทุกวันนี้” วิรัตน์ ให้ความกระจ่าง

“ทุกวันนี้ก็มีคนมาดูงานทั้งจากในประเทศและต่างประเทศ เพราะสนใจว่าเราสามารถบริหารจัดการโรงสีขนาดเล็กที่มีระบบครบวงจร และผลิตได้ตามมาตรฐาน GAP หรือมาตรฐานการปฏิบัติการทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชได้อย่างไร”

ถ้าผ่านมาแฉวนนี้และต้องการชิมข้าวอินทรีย์ของชาวมะเกลือใหม่ อย่าลืมโทรมาสั่งจองล่วงหน้า

นายโสภณ มีสูงเนิน
ประธานสหกรณ์โคนมไทยเดนมาร์คสูงเนิน จำกัด

เลี้ยงโคนม

อย่างมืออาชีพ

กับสหกรณ์โคนมไทยเดนมาร์คสูงเนิน จำกัด

วันนี้ คุณตีมนมแล้วหรือยัง !!!

สโลแกนนี้คุ้นหูพวกเรากันมาหลายสิบปีแล้ว

ทราบหรือไม่ว่า กว่าเราจะได้นมสดๆ มาตีมันนั้น ต้องผ่านกระบวนการอะไรมาบ้าง เขาเลี้ยงโคนมกันที่ไหน แล้วมีมาตรฐานน่าเชื่อถือเพียงใด

วันนี้เราจะพาไปเที่ยวสหกรณ์โคนมไทยเดนมาร์คสูงเนิน จำกัด หน่วยงานที่มียอดเงินหมุนเวียนปีละหลายร้อยล้านบาท ทั้งๆ ที่เป็นสหกรณ์ระดับอำเภอที่มาตั้งอยู่ในตำบลมะเกลือใหม่

โสภณ มีสูงเนิน ประธานสหกรณ์โคนมไทยเดนมาร์คสูงเนิน จำกัด ผู้มีบุคลิกเป็นโคบาลสมกับตำแหน่งหน้าที่เล่าถึงความเป็นมาของสหกรณ์ว่า

“ต้องย้อนไปปี พ.ศ. 2530 มีกลุ่มเลี้ยงโคนมในเขตอำเภอสูงเนิน อยู่ 4 ตำบล คือมะเกลือเก่า มะเกลือใหม่ ขามทะเลสอ และสีคิ้ว จนปี พ.ศ. 2537 แต่ละตำบลก็พัฒนาไปตั้งสหกรณ์ของตัวเอง ทางมะเกลือใหม่ก็ตั้งสหกรณ์โคนมไทยเดนมาร์คสูงเนิน จำกัด เพื่อจัดตั้งศูนย์รวบรวมนํ้านมดิบในพื้นที่มะเกลือใหม่เพื่อจำหน่ายให้กับองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย หรือ อสค. ที่ อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี กระทั่งปี พ.ศ. 2540 จึงมาสร้างที่ตั้งถาวรที่หมู่ 10 ดังที่เห็น

สหกรณ์นี้มีคณะกรรมการ 11 คน ซึ่งสมาชิกทั้ง 147 ฟาร์มที่อยู่ในพื้นที่ใหม่และใกล้เคียงคัดเลือกให้เป็นคณะกรรมการดำเนินงานแต่ละวันจะผลิตน้ำนมดิบได้ประมาณ 38-40 ตัน สหกรณ์ฯ จะเป็นตัวกลางรับซื้อในราคาประกันกิโลกรัมละ 17.50 บาท ขึ้นลงตามคุณภาพของน้ำนมดิบที่ตรวจสอบได้”

น้ำนมดิบทั้งหมดผ่านการตรวจสอบคุณภาพอย่างเข้มงวดดังที่โสภณอธิบายว่า

“เราจะเปิดรับซื้อน้ำนมดิบวันละ 2 ช่วง ช่วงเช้า 07.30-09.30 น. และช่วงเย็น 16.30-18.30 น. ก่อนรับซื้อทุกครั้งก็จะมีการตรวจคุณภาพว่าไม่มีการปลอมปนน้ำ หรือยาปฏิชีวนะในน้ำนมดิบ และเก็บรวบรวมไว้ในถังเย็นที่รักษาอุณหภูมิคงที่ 4 องศาเซลเซียส จากนั้น สหกรณ์ฯ จะนำไปส่ง อสค. ที่มวกเหล็ก สระบุรีทุกวัน”

ถามว่าสมาชิกได้รับค่าตอบแทนอย่างไร คำตอบคือ

“รายได้ของสมาชิกแต่ละฟาร์มจะไม่เท่ากัน ตามมาตรฐานน้ำนมดิบที่วัดได้ ซึ่งเรามีเครื่องมือวัดที่ทันสมัย รายได้สุทธิหลังหักค่าใช้จ่ายแล้วจะโอนเข้าบัญชีธนาคาร ธกส. ของสมาชิก ทุกวันที่ 10 ของเดือน โดยเราจะหักค่าน้ำนมเข้าเป็นค่างู้นให้ คิดค่างู้นๆ ละ 100 บาท ซึ่งที่ผ่านมาเราสามารถจ่ายปันผลได้หุนละ 7-8 บาททุกปี อย่างผมทำฟาร์มมา 20 ปีแล้วปัจจุบันก็มีหุนอยู่ 3 แสนบาท”

ฟังแล้ว อยากมาเลี้ยงโคนมบ้างไหม

ถ้าต้องการสมัครเป็นสมาชิกต้องทำอย่างไร?

“เราจะรับสมาชิกเพิ่มในกรณีที่มีข้อตกลงซื้อขายกับ อสค. เพิ่มขึ้น โดยสมาชิกจะต้องมีที่ดินและที่ตั้งฟาร์ม อย่างน้อย 3-4 ไร่ มีแหล่งน้ำที่เพียงพอต้องผ่านการอบรมการเลี้ยงโคนมจาก อสค. และสำนักงานปศุสัตว์ และได้ไปรับรองผู้ผ่านการฝึกอบรมแล้ว การสร้างฟาร์มหรือคอกเลี้ยงต้องเป็นไปตามแบบแปลนมาตรฐานฟาร์มของ อสค. จากนั้นจึงซื้อโคนมเข้าฟาร์มและโคนมที่นำมาเลี้ยงต้องผ่านการฉีดวัคซีนจากสัตว์แพทย์ตามระยะเวลาที่กำหนด

อาหารที่ใช้เลี้ยงโคต้องมีการเสริมโปรตีนโดยซื้อจากสหกรณ์ฯ และซื้อหุนแรกเข้าตามระเบียบของสหกรณ์ฯ”

ถามว่าผลประโยชน์ประกอบเป็นอย่างไรบ้าง คำตอบคือ

“ปี พ.ศ. 2562 เรามีเป้าหมายจะรวบรวมน้ำนมดิบเป็นเงิน 271 ล้านบาท จัดหาสินค้าที่จำเป็นมาจำหน่ายให้กับสมาชิก เช่น ปุ๋ย วัสดุอุปกรณ์ อาหารสัตว์ ฯลฯ เป็นเงิน 117 ล้านบาท และมีวงเงินให้กู้ยืมทั้งระยะสั้น ระยะกลางและระยะยาวอีก 18 ล้านบาท โดยเรามีทุนดำเนินการอยู่ 76 ล้านบาท เป็นหุนสมาชิก จำนวน 26 ล้านบาท และเงินกู้ยืมภายนอกอีก 50 ล้านบาท ซึ่งเราสามารถจ่ายปันผลได้ทุกปี” โสภณ แจงอย่างละเอียดสะท้อนถึงความโปร่งใสในการดำเนินงานอย่างเห็นได้ชัด

“ในอนาคตสหกรณ์จะขยายพื้นที่เพิ่มขึ้น มีโครงการรับลูกโคนมของเกษตรกรไปเลี้ยงให้ และส่งเสริมเกษตรกรที่ไม่ได้เลี้ยงโคนม ปลูกหญ้าอาหารโค ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และพืชอาหารสัตว์อื่นๆ โดยการทำบันทึกข้อตกลงร่วมกันทำให้เกิดรายได้กับเกษตรกรที่ไม่ได้เป็นสมาชิก และยังทำให้สมาชิกสหกรณ์มีอาชีพที่มั่นคงซึ่งส่วนหนึ่งเกิดขึ้นจากความซื่อตรงของสมาชิกเองด้วย”

ในตอนท้ายประธานสหกรณ์โคนมฯ กล่าวเสริมว่า “ผมเรียนเลยนะครับว่าทางเรายินดีให้เข้ามาศึกษาเรียนรู้ ขอให้ติดต่อนัดหมายล่วงหน้าว่าจะมาดูงานกันกี่คน แต่การเข้าไปดูในฟาร์มมันอาจจะยากหน่อย เพราะเราต้องระวังเรื่องการติดเชื้อ อย่างเช่นโรคปากเท้าเปื่อย ถ้าฟาร์มไหนตรวจพบ ก็ต้องหยุดส่งนมทันทีครับ”

*เมล็ดกรรมแห่งขุนเขา
ปลดหนี้ได้ตัวกลับ
และดอกแกลดิโอลัส*

ที่นี่
มะเกลือใหม่

บ้านทุ่งสะแบง หมู่ 4 ตำบลมะเกลือใหม่ นับเป็นหมู่บ้านที่ห่างไกล
ความเจริญมากๆ หมู่บ้านหนึ่งในแถบอีสาน ด้วยความที่เป็นพื้นที่ป่าเขา เส้นทาง
เข้าหมู่บ้านมีเพียงถนนลูกรังเล็กๆ ที่ตัดลัดเลาะไปตามไหล่เขา คดไปเคี้ยวมา
ไม่น่าเชื่อว่า จะมีผู้คนอาศัยอยู่มากจนเกิดเป็นหมู่บ้านได้

หลังการนั่งรถโยกเขยกไปตามเส้นทางวิบากเกือบชั่วโมง ถึงแหล่งปลูก
ไม้ดอกไม้ประดับแหล่งใหญ่ของบ้านทุ่งสะแบง ก็เหมือนหลุดเข้าไปอีกโลกหนึ่ง
ที่นี้มองไปทางไหนก็เห็นแต่ทิวเขาอยู่รอบตัว แต่บนพื้นราบเพียงน้อยนิด
กลับเต็มไปด้วยแปลงปลูกไม้ดอกไม้ประดับเมืองหนาวอย่างแกลดิโอลัส แผลงปลูก
กล้วยน้ำว้า เก๊กฮวย และผักกาดรอง สลับกับเรือนเพาะชำสำหรับผลิตกล้าไม้
จำนวนมาก และที่น่าทึ่งก็คือ แผงโซลาร์เซลล์ ที่ติดตั้งไว้สำหรับเครื่องสูบน้ำ
เพื่อส่งน้ำเข้าระบบน้ำหยดที่วางไว้เกือบจะเต็มพื้นที่ 12 ไร่

แน่นอนว่า ในพื้นที่ห่างไกลขนาดนี้ ระบบไฟฟ้าและน้ำประปา
ยังเข้าไม่ถึง!!!

เราได้พบกับสองสามีภรรยา เกษตรกรนักสู้ที่ลองผิดลองถูกมาแล้ว
หลายยก จนค้นพบความสำเร็จ และกลายเป็นผู้นำเกษตรกรทั้ง 2 คน 2 กลุ่ม
เรียนรู้ นั่นคือ ยอดชาย ดาตุงเหลียม ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนไม้ดอกไม้
ประดับอำเภอสูงเนิน และ โสภา บุปผาพมราช ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
แปรรูปกล้วยทรัพย์สินเจริญ

พวกเขามีวิธีการทำอย่างไร มาเรียนรู้ไปพร้อมๆ กัน

กล้วยแปรรูปเงินแสน

นางโสภา บุปผาพรมารช
ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
แปรรูปกล้วยทรัพย์เจริญ

โสภา เห็นปัญหาในพื้นที่
ทุ่งสะแบง ที่ทำไร่มาหลายอย่าง
แล้วแต่ไปไม่รอดไม่ว่าจะเป็น
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง
ระยะหลังชาวบ้านหันมาปลูก
กล้วยน้ำว้า แล้วตัดผลดิบขาย
ตอนแรกก็พอได้กำไร แต่เมื่อ
ผลผลิตออกมากขึ้นพ่อค้าคนกลาง
ก็กดราคา พอถึงหน้าแล้งก็ขาดน้ำ
ต้นกล้วยล้มตาย โสภาก็ย้อนกลับ
ไปนำความรู้รุ่นแม่ที่แปรรูปกล้วยเป็นกล้วยฉาบ โดยลองทำกล้วยฉาบขาย
ที่ร้านค้าชุมชนในพื้นที่

“ปรากฏว่าขายดี พอถึงปี 2551 จึงเกิดความคิดที่จะรวมกลุ่มแม่บ้าน
ที่ปลูกกล้วยในหมู่ 4 จำนวน 11 ราย โดยได้งบจากกรมส่งเสริมการเกษตร
มาซื้ออุปกรณ์ในการแปรรูปกล้วยออกจำหน่าย ปรากฏว่าขายดีกว่าเดิมอีก
จนกล้วยไม่พอขาย

เพื่อให้เป็นกลุ่มที่เป็นทางการ จึงไปจดทะเบียนในชื่อ วิสาหกิจชุมชน
แปรรูปกล้วยทรัพย์เจริญ เมื่อ 11 เมษายน 2559 เพื่อช่วยเหลือสมาชิก
และเกษตรกรในพื้นที่ รับซื้อผลผลิตมาแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า ลดปัญหาสินค้า
ล้นตลาด มีการขยายแปลงปลูกโดยจัดทำแปลงรวมจำนวน 10 ไร่ และแปลงปลูก
สมาชิก 11 รายอีก 30 ไร่ รวมเป็น 40 ไร่ มีหน่วยราชการมาช่วยแนะนำและ
ให้ความรู้ในการปลูกที่ถูกวิธีรวมถึงการดูงานนอกพื้นที่ด้วย” โสภาก็ถึง
การเติบโตของวิสาหกิจชุมชนฯ

เมื่อวิสาหกิจชุมชนฯ เข้มแข็งขึ้น จึงต้องขยายตลาดด้วยการส่งกล้วยผลดิบ
และแปรรูปไปขายที่ตลาดประจำ คือเรือนจำคลองไผ่ รวมทั้งวางจำหน่าย

ที่หน้าศูนย์ข้าวชุมชน หมู่ 2 ซึ่งอยู่ริมถนนมิตรภาพ ทำให้ลูกค้าเข้าถึงง่ายขึ้น ส่วนเรื่องคุณภาพ ความสะดวกนั้นก็ได้รับการพัฒนาจนผ่านเกณฑ์มาตรฐานอาหารปลอดภัยจากศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์นครราชสีมา กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 6 กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

“การแปรรูปกล้วยขายสามารถสร้างรายได้ให้กับสมาชิกผู้ปลูกเพิ่มขึ้น รายละ 2,000-4,000 บาทต่อเดือน สมาชิกผู้แปรรูปมีรายได้ 9,000 บาทต่อเดือน และกลุ่มผู้รับจ้างก็มีรายได้ 6,000 บาทต่อเดือน ทั้งยังได้รับรางวัลชนะเลิศจากการประกวดกล้วยน้ำว้าและกล้วยหอมทองระดับอำเภอ มีคนมาดูงานมากขึ้น มีสื่อโทรทัศน์เข้ามาถ่ายทำสารคดี ก็ทำให้เราภาคภูมิใจที่สามารถแนะนำให้ผู้ดูงานกลับไปทำตัวเองในพื้นที่

ในปี 2562 ทาง อบต.มะเกลือใหม่ให้การสนับสนุนแผงโซลาร์เซลล์ เพื่อใช้สูบน้ำจากบ่อธรรมชาติและบ่อขุด เพื่อใช้รดน้ำพืชทุกชนิดในพื้นที่ คຸ່ມທຣ໌ພ໌ເຈຣີຽ ກໍ່ຈະຊ່ວຍແກ້ບັນຫາໄລ່ແລ້ງໃຫ້ລຸດລົງໄດ້ໃນໜ້າແລ້ງປີໜ້າ”

แกเลติโอลัส ไม้ดอกเมืองหนาวกุश्พ

นายยอดชาย ดาแดงเหลี่ยม

ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนไม้ดอกไม้ประดับอำเภอสูงเนิน กับกิ่งพันธุ์ผกากรองที่ขายดี

ดอกแกลดีโอลีส
ชูช่อท่าแดด

ส่วนยอดชาย คู่ชีวิตของโสภานัน ก็มองหาช่องทางในการพัฒนาทางการเกษตร ด้วยการปลูกไม้ดอกไม้ประดับเสริมในพื้นที่ปลูกกล้วย จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2561 ได้ไปร่วมดูงานผลิตไม้ดอกไม้ประดับเพื่อการค้าที่เชียงใหม่ นนทบุรี และนครนายก โดยฝึกปฏิบัติการขยายพันธุ์ด้วยการเสียบยอด “ปรากฏว่า เขาใช้ผลกากรองเป็นตัวอย่างในการสอน พอดีที่บ้านเรามีผลกากรองพื้นเมืองในพื้นที่เป็นจำนวนมาก สามารถนำมาเป็นต้นตอผลิตเป็นไม้กระถางได้อย่างสบายๆ จึงรวมกลุ่มผู้ดูงานตอนนั้นจำนวน 30 ราย ไปจดทะเบียนเป็น วิสาหกิจชุมชนไม้ดอกไม้ประดับอำเภอสูงเนิน ตอนนั้นเราประสานกับทาง อบต. เพื่อจัดหาสถานที่แสดงสินค้า และออกหน่วยแสดงสินค้า ในฐานะตัวแทนระดับตำบล และในบางโอกาสก็เป็นตัวแทนระดับอำเภอหรือระดับจังหวัดด้วย

ส่วนแกลดีโอลีสได้หัวพันธุ์มาจากการแนะนำของเกษตรอำเภอสูงเนิน 10,000 หัว ก็ทดลองปลูกในที่ดินตัวเอง 3 ไร่ ปรากฏว่าออกดอกดี ไม่มีโรค จึงติดต่อขายให้กับร้านดอกไม้ในอำเภอสี่คิ้ว สูงเนิน ปากช่อง และตลาดแม่กิมเฮงที่โคราช ขายครั้งแรกได้ดอกละ 3 บาท ได้เงินถึง 120,000 บาท ต่อรอบ ปี 2561 ทำได้รอบเดียว แต่ปี 2562 ทำหลายรอบแล้ว ปัจจุบันปลูกแกลดีโอลีสอย่างเดียว 5 ไร่ และกำลังขยายไปสู่ดอกสีอื่น ๆ อีก เพราะแกลดีโอลีสเป็นไม้ดอกไม้ประดับที่มีความต้องการสูง ปีนี้ปลดหนี้ได้ก็เพราะแกลดีโอลีสนี่แหละ”

ยอดชายเล่าถึงความสำเร็จที่มาพร้อมกับแกลดีโอลีส และยังคงขยายผลไปยังไม้ดอกชนิดอื่น โดยทำกิ่งตอนผลกากรอง เนื่องจากในพื้นที่มีต้นตออยู่เป็นจำนวนมาก

“ทำกิ่งตอนของผลกากรองครับ เพราะต้นตอที่บ้านเรามีเยอะมาก ตามริมถนนในหมู่บ้านมีขึ้นอยู่ตลอดทาง ตลาดต้องการสูงเหมือนกัน เราจะสอบถามความต้องการของตลาดอยู่ตลอดว่าต้องการไม้ดอกไม้ประดับแบบไหนบ้าง ดูชนิดที่ได้ราคาและมีความต้องการสูง ซึ่งเราจะแบ่งพื้นที่กัน ถ้าเป็นกลุ่มพื้นที่สูงหรือแปลงต้นแบบของกลุ่มที่ผสมดูแลอยู่ จะปลูกแกลดีโอลีส และเก๊กฮวย ถ้าเป็นสมาชิกรายย่อยที่อยู่ในพื้นที่ราบ จะปลูกพืชที่เหมาะสม เช่น ผลกากรอง เบญจมาศ ดาวเรือง เฟิร์น ชิงแดง ไม้ใบพวกจั๋ง หน้าวัว ไบยางอินเดีย ใบพุด ใบสน เป็นต้น ตอนนีสมาชิกรายย่อยได้เฉลี่ย 20,000 บาท ต่อเดือนกันทุกครัวเรือน และพร้อมถ่ายทอดความรู้เหล่านี้ให้กับผู้สนใจที่จะแวะเวียนมาเยี่ยมชมสวนของเรา”

หายสงสัยแล้วใช่ไหมว่าทำไมกลุ่มวิสาหกิจทั้ง 2 แห่งของคู่สามีภรรยาคุณี้ จึงจับอะไรเป็นเงินเป็นทองไปหมด ก็เพราะทำในสิ่งที่ตลาดต้องการนั่นเอง สุดยอดจริงๆ

บ้านใหม่สันติ

มาที่เด็ขอ เท็ขอตรบแแต่ง

ตำบลมะเกลือใหม่มี 12 หมู่บ้าน
แต่ละหมู่ก็มีแหล่งเรียนรู้ต่างกันไป
หมู่บ้านที่มีแหล่งเรียนรู้มากที่สุด
คือหมู่ 5 บ้านใหม่สันติ ซึ่งมีโฮมสเตย์รองรับผู้มาเยือนด้วย

บ้านใหม่สันติ บ้านใหม่ที่น่ากึ่ง

ฟังแค่ชื่อบ้านก็อยากรู้แล้วว่า ทำไมถึงเป็น “บ้านใหม่สันติ”

เพราะจากภาพที่เห็น คือหมู่บ้านที่มีวัดใหม่สันติ อยู่ด้านหน้าเสมือนเป็นประตูบ้าน พอผ่านวัดเข้ามา ก็เห็นถนนซอยแยกออกจากขวามือ อยู่ไม่กี่ซอย แต่ละซอยจะมีถนนตัดขวางเป็นตารางคล้ายบ้านจัดสรร เป็นทางลาดลงไปสู่อ่างเก็บน้ำซับประดู่ ที่เป็นเหมือนแหล่งน้ำเพื่อชีวิตของชาวบ้าน

อากาศยามเช้าที่ค่อนข้างเย็นในช่วงปลายฝนต้นหนาว จะเห็นหมอกจางๆ คลอเคลียอยู่บนผิวน้ำริมอ่าง มีชาวบ้านบางคนกำลังปลดปลอกจากลอบที่วางไว้ข้ามคั้น พอสายหน่อย ก็เห็นฝูงควายนับร้อยตัวเดินเรียงแถวกัน เพื่อไปหาน้ำหาหญ้ากินในอ่างซับประดู่

จนบ่ายคล้อย พระอาทิตย์ใกล้ตกดิน คนเลี้ยงควายก็จะต้อนควายฝูงใหญ่ กลับเข้าคอก

บนเส้นทางกลับบ้านของควายฝูงนี้เอง ที่อบต.มะเกลือใหม่ทำสะพานไม้ไผ่ไว้ให้นักท่องเที่ยวและผู้มาเยือนได้ยืมชมฝูงควายตัวดำเมื่อที่สะอาดสะอาด เพราะเพิ่งผ่านการอนแช่น้ำมาอย่างมีความสุข เดินกลับบ้านอย่างพร้อมเพรียงนับร้อยตัว เป็นภาพที่น่าตื่นตาสำหรับคนเมืองที่ไม่มีโอกาสเห็นควายตัวเป็นๆ มากมายขนาดนี้

นี่คือ “สะพานควาย” แหล่งท่องเที่ยวใหม่สุดชิคของมะเกลือใหม่ที่ผู้มาเยือนไม่ควรพลาด

ผู้เสียสละบ้านเกิดเพื่ออ่างซับประดู่

“บ้านใหม่สันติมีประชากร 479 คน เดิมพวกเราที่มีที่ดินทำกิน อยู่ในพื้นที่อ่างซับประดู่ ต่อมาทางการเวนคืนที่เพื่อสร้างอ่างซับประดู่

เพราะบริเวณที่เราอยู่กันจะถูกน้ำท่วมหมด ก็เลยจัดสรรพื้นที่ตรงขอบอ่างนี้ให้พวกเรามาตั้งบ้านเรือนกันใหม่ และเรียกชื่อว่า บ้านใหม่สันติ พื้นที่จึงดูคล้ายบ้านจัดสรรแต่ละบ้านมีพื้นที่พอทำพืชผักสวนครัวได้ เราจึงพัฒนาหมู่บ้านของเราเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง”

สากล ยะวงษา ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 5 และเป็นผู้นำพาชาวบ้านทั้ง 185 ครัวเรือนเดินทางสู่การเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงเล่าถึงที่มาของบ้านใหม่สันติ

ย้อนไปเมื่อปี 2551 พระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา (พระยศในขณะนั้น) หรือ “พระองค์ภา” ได้เสด็จเป็นการส่วนพระองค์ มาปฏิบัติธรรม ณ วัดใหม่สันติ ต่อมาทรงทราบว่าบ้านใหม่สันติ เป็นหมู่บ้านที่ไม่มีที่ดินทำกินและยากจนที่สุดในอำเภอสูงเนิน ท่านทรงให้ สากล ยะวงษา ผู้ใหญ่บ้านและตัวแทนชาวบ้านเข้าเฝ้าเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2553 พร้อมทั้งตรัสว่า ท่านไม่มีอะไรจะแจกจ่าย แต่ถ้าอยากเรียนรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ท่านสามารถช่วยเหลือได้ ชาวบ้านสนใจหรือไม่ คณะเข้าเฝ้าตอบว่า สนใจ

นายสากล ยะวงษา
ผู้ใหญ่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
บ้านใหม่สันติ
และประธานศูนย์สาธิต
เศรษฐกิจพอเพียง

ต่อมาเดือนมีนาคม 2553 จึงได้รับการอบรมจากวิทยากรศูนย์การเรียนรู้
ต้นแบบเพื่อนพึ่ง (ภาฯ) ยามยาก สภากาชาดไทย จังหวัดอ่างทอง เรื่องพื้นฐาน
เศรษฐกิจพอเพียง มีชาวบ้านหมู่ 5 จำนวน 70 คน และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
อีก 15 คน อบรมอยู่ 4 วัน พออบรมเสร็จ เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2553 จึงมี
การรวมกลุ่มขึ้นในนาม “ชุมชนต้นแบบเพื่อนพึ่ง (ภาฯ) พัฒนาบ้านใหม่สันติ”
“หลังจากนั้น ทางคณะกรรมการกลุ่มก็ขอใช้พื้นที่บริเวณริมอ่างเก็บน้ำ
ซับประดู่ จัดตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านใหม่สันติ โดยมีผม
เป็นแกนนำในการจัดตั้ง แบ่งเป็น 7 ฐานการเรียนรู้ แต่ละฐานจะมีวิทยากร
ที่เป็นแกนนำผู้เชี่ยวชาญในหมู่บ้าน สาธิตและให้ผู้เรียนรู้ได้ปฏิบัติจริง ได้แก่
1. ฐานการเรียนรู้โภชนาการอินทรีย์ 2. ฐานการเรียนรู้น่ายาเอนกประสงค์และยาสีฟัน
3. ฐานการเรียนรู้หมักชีวภาพ 4. ฐานการเรียนรู้ปุ๋ยหมัก 5. ฐานการเรียนรู้

น้ำส้มควันไม้ 6. ฐานการทำขนมไทย 7. ฐานการทำกระถางจากยางรถยนต์
โดยใช้องค์ความรู้ที่ได้จากการอบรม จนสมาชิกในหมู่บ้านได้เรียนรู้และนำไป
ปรับใช้จนสามารถทำได้เองในครัวเรือน ทั้งไว้ใช้เอง แจกจ่ายหรือทำขาย
หารายได้”

สากล ยะวงษา ผู้ใหญ่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงบ้านใหม่สันติ
และประธานศูนย์สาธิตเศรษฐกิจพอเพียง เล่าถึงการสร้างหมู่บ้านเศรษฐกิจ
พอเพียง ที่เริ่มเมื่อ 9 ปีก่อน จากการลงทุนทำให้ดูเป็นตัวอย่างในฐานะผู้นำชาวบ้าน
และพัฒนา มาจนกลายเป็นศูนย์สาธิตเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีคนแวะเวียน
มาดูงานไม่ขาดสาย

ทุกครัวเรือนในหมู่ 5 ต่างมีกระถางยางรถยนต์ปลูกไม้ดอกๆ ไม้ประดับ
อยู่หน้าบ้าน ริมรั้วก็มีพืชผักสวนครัว ส่วนหลังบ้านก็มีคอกเลี้ยงหมู เลี้ยงไก่
หรือกบ ปลาตามถนัด

นี่คือสิ่งที่พบเห็นได้เป็นปกติ เมื่อคุณเดินอยู่ในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
แห่งนี้

เลิกเหล้าเสียที ปลุกหมอนเบอร์รี่ดีกว่า

“เมื่อปี 2554 ผมตัดสินใจเลิกเหล้าอย่างถาวร เพราะเห็นว่ากินไปมีแต่ข้อเสีย และหันมาดื่มน้ำอัดลมแทน แต่ก็ยังมีค่าใช้จ่ายอยู่ เลยหันมาดื่มน้ำสมุนไพรที่ทำเอง ทำให้ลดค่าใช้จ่ายได้มากที่สุด และได้ปรึกษากับกรรมการหมู่บ้านว่าจะทำน้ำสมุนไพรกันเพื่อลดรายจ่ายน้ำอัดลม พอดีที่ศูนย์วิจัยหมอนใหม่เฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา มาแนะนำให้ปลุกหมอนเบอร์รี่ พร้อมทั้งให้ต้นพันธุ์และวิธีการปลูกและแปรรูปด้วย จึงรวมกลุ่มกันเมื่อ 12 สิงหาคม 2557 ได้สมาชิกปลุกหมอนเบอร์รี่เริ่มแรก 10 รายปัจจุบันมี 13 ราย เราเริ่มปลูกกันที่ศูนย์สาธิตเศรษฐกิจพอเพียงบ้านใหม่สันติ เป็นแปลงแรก แล้วขยายไปยังพื้นที่ของสมาชิกต่อไป”

สากล ในฐานะประธานกลุ่มแปรรูปหมอนเบอร์รี่ (อีกตำแหน่ง) พูดถึงที่มาของผลิตภัณฑ์แปรรูปหมอนเบอร์รี่ที่กำลังขายดี เป็นเพราะผลพวงจากการเลิกเหล้านี้เอง

สากลเล่าถึงแนวทางในการบริหารจัดการว่า

“ผมใช้วิธีระดมทุนหุ้นละ 50 บาทต่อคนๆ ละไม่เกิน 30 หุ้น ได้ทุนมา 22,000 บาท ก็เอามาทำระบบน้ำหยดในแปลงรวมที่มีพื้นที่ 9 ไร่ และให้สมาชิกนำต้นพันธุ์ไปปลูกขยายในบ้านตัวเองที่มีพื้นที่คนละ 1-2 งาน โดยผมจะรับซื้อผลหมอนสดกิโลกรัมละ 50 บาท เพื่อนำมาแปรรูปเป็นน้ำหมอนเข้มข้น น้ำหมอนพร้อมดื่ม หมอนอบแห้ง แยมหมอน หมอนลูกหยี และชาใบหมอน ซึ่งเราเก็บผลผลิตได้ปีละ 2,000 กิโลกรัม ซึ่งนอกจากผลิตภัณฑ์แปรรูปแล้ว ยังมีการขยายต้นพันธุ์ด้วยการปักชำกิ่งพันธุ์ได้ราคาต้นละ 20 บาท ซึ่งผลผลิตทั้งหมดสามารถจำหน่ายออกให้กับผู้สนใจทั้งภายในและภายนอกหมู่บ้าน

นอกจากเราจะสร้างงานภายในหมู่บ้าน ในการจ้างคนมาดูแลแปลงปลูกและการเก็บผลผลิตแล้ว ที่นี่ยังได้นำนวัตกรรมใหม่จากกรมพลังงานทดแทนคือใช้แผงโซลาร์เซลล์เพื่อเป็นพลังงานในการสูบน้ำเข้าระบบน้ำหยด และเมื่อขยายผลผลิตแปรรูปหมอนได้เกิดผลกำไร เราหักไว้ 60% เพื่อเป็นค่าใช้จ่าย และอีก 40% จ่ายเป็นปันผลให้กับสมาชิก ทุกอย่างก็จะมีการทำบัญชีและประชุมชี้แจงสมาชิกปีละ 6 ครั้งเพื่อความโปร่งใส”

ขยายผลสู่งานศพปลอดเหล้า

พร้อมๆ กับการประสบความสำเร็จจากหมอนเบอร์รี่ สากลก็ยังขยายผลการเลิกเหล้าของตนเอง ไปสู่หมู่พี่น้องในหมู่บ้าน เมื่อมีงานศพคราใดมักเลี้ยงเหล้าเบียร์กันเต็มที่ พร้อมกับการพนันที่มีเหตุผลแก้เกี้ยวว่าเล่นเป็นเพื่อนศพ จนเลยเถิดมาเป็นการทะเลาะวิวาท ล้วนมีแต่ค่าใช้จ่าย จึงเรียกประชุมพี่น้องได้ 75 คน พร้อมนิมนต์พระอาจารย์ประจำวัดใหม่สันติ เข้าร่วมประชุมด้วย

“ผมต้มน้ำตะไคร้มาเลี้ยงในที่ประชุม แล้วอธิบายว่าค่าใช้จ่ายถูกกว่าเหล้าและน้ำอัดลมขนาดไหน ก็ชวนมาร่วมกันจัดงานศพปลอดเหล้า ทุกคนก็เห็นชอบ ให้เขาลงชื่อเข้าร่วมกิจกรรมไว้เป็นหลักฐาน ต่อมาประกาศรับสมัครผู้เข้ากิจกรรมงานศพปลอดเหล้า โดยกรรมการหมู่บ้านตกลงกันว่า จะสนับสนุนน้ำสมุนไพรสำหรับบ้านที่มีงานศพและทำน้ำยาล้างจาน น้ำยาซักผ้า แจกเป็นของชำร่วย และผมจะให้งบประมาณอีก 200 บาทต่องาน ทำให้มีผู้สมัครใจเข้าร่วมถึง 82 ครัวเรือน ในปี 2560 อบต.มะเกลือใหม่ ได้เข้ามาช่วยในด้านพวงหรีดและน้ำสมุนไพร จนเกิดผลทำให้เจ้าภาพประหยัดเงินค่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และน้ำอัดลมได้ประมาณ 40,000-50,000 บาทต่องานทีเดียว”

สากล ในฐานะประธานงานศพปลอดเหล้า (อีกตำแหน่ง) เล่าถึงความสำเร็จที่น่าชื่นชม และน่าเอาอย่างจริงๆ

กลุ่มเกษตรผสมผสานบ้านใหม่สันติ กลุ่มนี้ไม่มึน

นายสมหวัง เศษจันทิก
ประธานกลุ่มเกษตรผสมผสานบ้านใหม่สันติ

นอกจาก สากล ยะวงษา ผู้ใหญ่บ้านแล้ว ที่นี่ยังมี **สมหวัง เศษจันทิก ประธานกลุ่มเกษตรผสมผสานบ้านใหม่สันติ** เป็นอีกคนหนึ่งที่ต้องรับแขกบ่อยครั้ง เพราะคนที่มีมาเยือนบ้านมะเกลือใหม่ ต้องแวะไปคุยด้วย บ้านของสมหวัง มีทุกอย่างที่กินได้ เพราะเขาเลี้ยงและปลูกมันด้วยมือของตัวเอง

ทุกตารางนิ้วในบ้าน เป็นพื้นที่ทำเกษตรแบบผสมผสานจริงๆ แม้จะไม่ใช่ระเบียบนัก แต่ก็เดินดูเพลินเหมือนเป็นนิทรรศการมีชีวิตที่จับต้องได้

เขาเลี้ยงทั้งไก่ไข่ไก่บ้าน หมูหลุม กบในบ่อซีเมนต์ปลาตุก ในบ่อพลาสติก วัวเนื้อ จิ้งหรีด หนุณา ปลุกผักปลอดสารพิษ ผักสวนครัว พืชสมุนไพร จนถึงพืชยืนต้นอีกมากมาย แล้วยังมีนวัตกรรมใหม่ๆ ในการทำเกษตรผสมผสานด้วย

“ที่ทำไปแล้วก็มีตู้อบฟักไข่อัตโนมัติ แบบมีระบบควบคุมอุณหภูมิ และการผสมพันธุ์ก็ใช้เทคนิคเลียนเสียงธรรมชาติ ซึ่งก็ประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจทั้ง 2 อย่าง

เราทำได้หลายอย่าง เพราะสมาชิกกลุ่มทั้ง 7 ครั้วเรือน ได้เงินจากกองทุนหมู่บ้านมาลงทุนโดยไม่มีดอกเบี้ย โดยเขียนโครงการขอยืมเงินทุนไปประกอบอาชีพเกษตรกรรมจากกองทุนหมู่บ้าน เมื่อขายผลผลิตได้เราก็กู้หนี้กองทุนหมด ถ้าสมาชิกไม่มีที่ดิน ก็มาเช่าที่ของผมได้ในราคาปีละ 500 บาท เพื่อเลี้ยงไก่ไข่ไก่บ้านและหมู ซึ่งผลผลิตที่ได้กลุ่มเป็นผู้จำหน่ายเอง ผลกำไรที่ได้ก็แบ่งปันกันในกลุ่ม ซึ่งเราจะมีการทำกฎ กติกา ของกลุ่มเอง”

สมหวัง เศษจันทิก ประธานกลุ่มเกษตรผสมผสานบ้านใหม่สันติ เล่าถึงวิธีการบริหารจัดการในกลุ่มของเขา พร้อมทั้งเสริมว่า

“ในปี 2561 เราได้ทุนจากรัฐบาลเพื่อทำธุรกิจใหม่บ้านอีก 300,000 บาท คณะกรรมการกลุ่มเลือกที่จะเลี้ยงวัวเนื้อ จึงนำเงิน 100,000 บาท มาสร้างโรงเรือนและค่าเช่าคนเลี้ยงอีกเดือนละ 500 บาท ส่วนอีก 200,000 บาท นำไปซื้อวัวได้ 10 ตัวๆ ละ 20,000 บาท ซึ่งก็จะเป็นความยั่งยืนและรายได้ของกลุ่มในอนาคต”

มาเยือนบ้านใหม่สันติ แห่งเดียว เหมือนได้เที่ยวทั้งอำเภอจริงๆ!!!

นายสนิท เยสูงเนิน
ประธานกลุ่มเลี้ยงโคนมบ้านวะภูแก้ว

มารมเควงพ่อพุธ ใจชีวิตใหม่ กลุ่มเลี้ยงโคนมบ้านวะภูแก้ว

จะมีใครโชคดีเท่ากับชาวบ้านหมู่ 6 บ้านวะภูแก้ว ตำบลมะเกลือใหม่ เหตุที่กล่าวเช่นนี้เพราะในปี พ.ศ. 2537 พระราชสังวรญาณ หลวงพ่อพุธ ฐานิโย พระผู้ทรงคุณอันประเสริฐท่านมาจำพรรษาอยู่ที่วัดวะภูแก้ว หลวงพ่อท่านทราบถึงความเดือดร้อนของชาวบ้านที่ไม่มีอาชีพเป็นหลักแหล่ง ไม่มีทุนทำกิน แต่ชาวบ้านอยากเลี้ยงโคนมซึ่งเป็นอาชีพพระราชทาน ด้วยความเมตตา ท่านก็มอบเงินที่ญาติโยมผู้ศรัทธามาทำบุญที่วัด ให้เป็นทุนตั้งต้นกับชาวบ้านวะภูแก้ว จำนวน 250,000 บาท ทุนทำกินก่อนนี้ท่านไม่ได้มอบให้เป็นส่วนตัวกับใคร แต่ให้ชาวบ้านไปบริหารจัดการกันเอง นี่อาจจะเป็น กุศโลบายที่ต้องการให้ชาวบ้าน ได้เรียนรู้การทำงานร่วมกันเป็นทีมก็เป็นได้

สนิท เยสูงเนิน ประธานกลุ่มเลี้ยงโคนมบ้านวะภูแก้ว ผู้อยู่ในเหตุการณ์ เมื่อ 25 ปีก่อนเล่าถึงที่มาของกลุ่มฯ เหมือนเพิ่งผ่านเหตุการณ์นั้นมาไม่นาน

กระบวนการกลุ่มเริ่มขึ้นอย่างไม่ตั้งใจ

“หลวงพ่อพุธท่านให้ตั้งกลุ่มขึ้นมา มีกรรมการ 10 คน ตอนนั้นเรา ร่วมกันกำหนดกฎเกณฑ์ของกลุ่มขึ้นมาว่าจะดำเนินการอย่างไร กับเงินที่หลวงพ่อพุธให้มา ก็เลยตกลงกันว่า จะเอาเงินไปซื้อโคนมแม่พันธุ์

ซึ่งซื้อมาได้ 15 ตัว แล้วมาจับสลากเลือกผู้เลี้ยงที่มีความพร้อมเพียงคนเดียว ตอนนั้นเราวางกฎไว้ว่าผู้เลี้ยงต้องมีที่เลี้ยงไม่ต่ำกว่า 2 ไร่ และต้องอยู่ในหมู่ 6 บ้านวะภูแก้ว และฟาร์มต้องก่อสร้างให้ถูกต้องตามระเบียบของ อสค. เราก็ได้คนเลี้ยงคนแรกคือ นายสายยนต์ ขตจะโป๊ะ ที่มีความพร้อมที่สุด และต้องไปอบรมการเลี้ยงกับ อสค. ที่สระบุรีด้วย โดยให้เลี้ยงเพียง 3 ปีพร้อมค่าใช้จ่ายที่หลวงพ่อบุญเมตตามอบให้อีก 20,000 บาท โดยการเลี้ยงจะอยู่ในความดูแลของคณะกรรมการตลอด เมื่อครบกำหนดจะเลือกผู้เลี้ยงรายใหม่เวียนไปเช่นนี้จนครบ 3 ปี นับถึงตอนนี้ก็เลี้ยงเป็นรอบที่ 9 แล้ว” สนิทอธิบายวิธีใช้เงินทุนประเดิมจากหลวงพ่อบุญเมตตามอบให้

เพิ่งเคยได้ยินว่า มีการเลี้ยงโคนมแบบส่งไม้ต่อกันเหมือนวิ่งผลัดก็ไม่ปาน ถ้ามว่า

แล้วคนอื่น ๆ ที่ไม่ได้เลี้ยงล่ะ จะทำอะไรกันได้บ้าง สนิทอธิบายว่า

“เมื่อผู้เลี้ยงคนแรกส่งคืนโคนมที่ได้รับพร้อมกับลูกโคตัวเมีย ในสัดส่วนคิน 1 ใน 2 ของลูกโคที่เกิดทั้งหมด เช่นเกิด 2 ตัว คิน 1 ตัว เกิด 3 ตัว คิน 1 ตัว เกิด 4 ตัว คิน 2 ตัว เป็นต้น พร้อมทั้งคินเงิน 20,000 บาท ที่ได้รับไปตอนแรกให้กับผู้เลี้ยงรายต่อไปที่จับสลากได้ ซึ่งจะจัดขึ้นในวันที่ 1 กรกฎาคม ในทุก 3 ปี ในแต่ละรอบผู้เลี้ยงคนเดิมก็จะมีลูกโคที่เหลือเก็บไว้เลี้ยงเอง ถ้าหากมีโคนมตายลง จะจำหน่ายซากแล้วเอาเงินเข้ากลุ่มฯ ด้วยเหตุนี้จำนวนผู้เลี้ยงโคนมในหมู่ 6 จึงเพิ่มขึ้นเป็น 30 รายแล้วในช่วงระยะเวลา 25 ปีที่ผ่านมา และผู้เลี้ยงแต่ละรายก็ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มฯ มาโดยตลอด จึงทำให้กลุ่มฯ มีความเข้มแข็งจนถึงทุกวันนี้”

กรณีที่ว่าวิธีการแบบนี้ จะสร้างรายได้ที่มั่นคงให้กับกลุ่มได้อย่างไร สนิท ขยายความเพิ่มเติมว่า

“ตอนนี้สมาชิกคนที่ 9 กำลังเลี้ยงโคนมรวม 20 ตัว ระหว่างเลี้ยงกลุ่มฯ ก็จะมีการติดตามให้ความรู้ เรื่องอาหาร เรื่องโรคสัตว์และการรักษา ผู้เลี้ยงจะขายนมให้กับสหกรณ์โคนมไทยเดนมาร์คสูงเนิน จำกัด ในราคาที่ตกลงกันกิโลกรัมละ 18 บาท วันนม 20 ตัว จะให้น้ำนม 15-25 ลิตร ต่อตัวต่อวัน รวมได้ประมาณ 500 ลิตรต่อวัน คิดเป็นเงิน 9,000 บาทต่อวัน หรือ 270,000 บาทต่อเดือน ซึ่งทางกลุ่มฯ จะนำกำไรที่ขายน้ำนมดิบได้หักเข้ากลุ่มฯ 80 สตางค์ต่อกิโลกรัม เพื่อไว้ใช้เป็นค่าบริหารจัดการกลุ่มฯ และส่วนหนึ่งเป็นสวัสดิการกับชุมชน เช่นค่ากรู๊น ผ้าป่า เบี้ยประชุม งานสังคม ในหมู่บ้าน ตอนนี้ก็มีเงินทุนหมุนเวียนอยู่ 1 แสนบาท

นับถึงวันนี้ มีผู้รับสืบทอดโคนมจากทุนของหลวงพ่อบุญเมตมาถึงคนที่ 9 แล้ว สามารถต่อยอดให้สมาชิกมีโคนมเป็นของตัวเองได้เฉลี่ยคนละ 10-20 ตัว รวมแล้วกว่า 100 ตัว สร้างรายได้ให้กับครอบครัว และคณะกรรมการของเราก็เข้มแข็ง ทุกคนยอมรับในกฎกติกากลุ่มฯ ไม่มีการทะเลาะเบาะแว้งกัน เมื่อถึงรอบต่อไปก็ยอมรับการจับสลากเพื่อหาคนที่พร้อมรายต่อไปมาดูแลโคนมกองกลาง ผมเชื่อว่าที่นี่ยังจะเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับผู้สนใจนำไปปฏิบัติได้ด้วยตัวเอง และเป็นการยืนยันถึงการอยู่แบบพอเพียงได้เป็นอย่างดี” สนิท ให้คำยืนยันอย่างมั่นใจ

ต้องยอมรับเลยว่า ที่นี้มีอะไรที่ไม่เหมือนใครจริงๆ

แปลงวิกฤต เป็นโอกาส ให้กาแฟดองมะไฟ

วิสาหกิจชุมชนกาแฟอาราบิก้าและมะคาเดเมีย
แบบประชอาสาบ้านดงมะไฟ

บ้านดงมะไฟ หมู่ 8 มีอะไรให้เยี่ยมชมและค้นหามากกว่าที่คิดจริงๆ
ที่นี่คือแหล่งปลูกกาแฟดองมะไฟ จนได้รับตราสัญลักษณ์ GI หรือสินค้า
สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์แรกของนครราชสีมา และกำลังก้าวไกลในระดับโลก
ที่นี่เป็นหนึ่งในหมู่บ้านอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ หรือ CIV รายแรกของ
นครราชสีมา และกำลังได้รับการพัฒนา

ที่นี่เป็นส่วนหนึ่งของโคราชจีโอพาร์ค คือ พื้นที่ทางภูมิศาสตร์ในบริเวณ
ลุ่มน้ำลำตะคองตอนกลางถึงตอนล่าง ครอบคลุมพื้นที่ 5 อำเภอของจังหวัด
นครราชสีมา มีความแตกต่างจากจีโอพาร์คอื่นที่มีอยู่ 147 แห่งทั่วโลก คือ
เป็นดินแดนแห่งควาสตาและฟอสซิล (Cuesta & Fossil Land) ที่องค์การยูเนสโก
ให้การยอมรับ

สารคดีท่องเที่ยวชุมชน

อบต.มะเกลือใหม่

นายนพดล ม่วงแก้ว (ชาวสุค)

ประธานวิสาหกิจชุมชนกาแฟอาราบิก้าและมะคาเดเมีย แบบประชาอาสาบ้านดงมะไฟ

ผู้ที่ทำให้ชื่อของ “กาแฟดงมะไฟ” เป็นที่รู้จักก็คือ คุณอ๊อด นพดล ม่วงแก้ว ประธานวิสาหกิจชุมชนกาแฟอาราบิก้าและมะคาเดเมีย แบบประชาอาสาบ้านดงมะไฟ ชายวัย 62 ปี ที่ยังคงกระฉับกระเฉง พุดจาฉาดฉาน ชัดเจน ความจำดี มีความละเอียดละไมในการใช้ชีวิต และการทำงานอย่างสม่ำเสมอ ตั้งแต่เริ่มการพูดคุยกันครั้งแรก

แต่กว่าที่ทีมงานจะได้คุยกับพี่อ๊อด ก็ต้องรอกเกือบเดือนเพราะติดภารกิจที่ยังคงเป็นพนักงานต้อนรับบนเครื่องบินที่ต้องเดินทางไปกลับสหรัฐอเมริกา เดือนละ 3 ครั้ง และมีเวลาว่างเพียงเดือนละ 10 กว่าวันกับการดูแลสวนกาแฟที่บ้านดงมะไฟหมู่ 8 แห่งนี้

ไม่ธรรมดาจริงๆ !!!

เรามารู้จักพี่อ๊อดกันเลยดีกว่า

จากเมืองนนท์สู่ดงมะไฟ

“จริงๆ แล้วผมเป็นคนเมืองนนท์นะครับ จบอเล็กทรอนิกส์จากโรงเรียนจำอากาศมาก็รับราชการในกองทัพอากาศจนได้ยศพันจ่าอากาศเอก ก็ออกมาเป็นพนักงานต้อนรับบนเครื่องบินของบริษัท เดินอากาศไทย จำกัด ก่อนเปลี่ยนเป็น บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ในวันนี้ แล้วย้ายมาเป็นพนักงานต้อนรับบนเครื่องบินของสายการบินยูไนเต็ดแอร์ไลน์ สายการบินยักษ์ใหญ่ของสหรัฐอเมริกาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 จนถึงปัจจุบัน ทำมาจนได้เป็นหัวหน้าพนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน ซึ่งเป็นงานที่ผมรัก จึงยังทำจนทุกวันนี้” นพดลเริ่มแนะนำตัว

พี่อ๊อดเล่าต่อว่า เลือกใช้เวลาว่างเดือนละ 10 กว่าวันมาทำเกษตรที่บ้านดงมะไฟ จนปี พ.ศ. 2545 เริ่มตัดสินใจปลูกกาแฟพันธุ์อาราบิก้า (F7) จำนวน 350 ต้น โดยได้รับต้นพันธุ์และคำแนะนำจากผู้อำนวยการศูนย์วิจัยเกษตรที่สูง อำเภอเขาต้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ เพราะเห็นว่าที่นี่มีภูมิประเทศเป็นเนินเขาที่ระดับความสูง 400-700 เมตร น่าจะเปลี่ยนจากการทำไร่มาปลูกพืชเมืองหนาวได้ พอปี พ.ศ. 2549 เริ่มมีผลผลิต ก็เริ่มจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนในปีนั้นทันที เพื่อให้ชาวบ้านที่ชักชวนมาร่วมปลูกกาแฟมั่นใจในการลงทุนปลูก ว่าทำแล้วมีช่องทางขายเมล็ดกาแฟสดได้อย่างแน่นอน

จากวิกฤตสู่โอกาสใหม่ทางการตลาด

“พอปี พ.ศ. 2552 ผมเอากาแฟไปตรวจมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) ปรากฏว่ามีสารคาเฟอีนต่ำกว่ามาตรฐานคือได้เพียง 0.98% ต่อน้ำหนัก จากมาตรฐาน 3% ต่อน้ำหนัก ความจริงควรจะเสียใจ เพราะอาจขายไม่ได้ แต่ผมดีใจครับ เพราะในต่างประเทศนั้นเขาจะนิยมดื่มกาแฟที่มีคาเฟอีนต่ำๆ ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตออกมาต้องใช้ต้นทุนสูง จึงขายได้ราคาดีกว่ากาแฟทั่วไป ถือเป็นกาแฟทางเลือกทางธรรมชาติ ผมจึงเดินทางไปที่ เพื่อผลักดัน ให้กาแฟดงมะไฟไปสู่ตลาดโลกให้ได้” นพดลเล่าอย่างมั่นใจ

ปี พ.ศ. 2554 จดทะเบียนชื่อ “กาแฟดงมะไฟ” กับกระทรวงพาณิชย์ พอปี พ.ศ. 2557 ผลตรวจสารคาเฟอีนกับกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุขออกมาได้ 1.0% ต่อน้ำหนัก ต่อไปก็เดินทางขอเครื่องหมาย ออย. และ GMP ทางองค์การอาหารและยาให้ระบุตัวเลข สารกาแฟลงในบรรจุภัณฑ์ด้วย ปีต่อมาจึงเดินทางขอตราสัญลักษณ์ GI กับกรมทรัพย์สินทางปัญญา เป็นสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่ทั่วโลกยอมรับ และได้รับตราสัญลักษณ์ GI ในวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2559 เป็นสินค้า GI ตัวแรกของจังหวัดนครราชสีมา

ตอนนี้ ก็พร้อมแล้วสำหรับ กาแฟดงมะไฟ ที่จะประกาศตัวเป็นกาแฟเกรดพรีเมียม ที่เน้นการปลูกแบบอินทรีย์และสามารถตรวจสอบย้อนหลังถึงแหล่งปลูกได้ ซึ่งทำให้ลูกค้าทั่วโลกเชื่อมั่นมากขึ้น

“ปี พ.ศ. 2549 เราได้ผลผลิตแรกเพียง 10 กิโลกรัม พอปี พ.ศ. 2562 เราผลิตได้ 1,500 กิโลกรัม สร้างรายได้ให้กับชาวบ้าน 300 กว่าไร่ จำนวน 30 ครอบครัว ด้วยการรับซื้อในราคาประกัน เรากำลังก้าวสู่ตลาดโลก โดยการผลิตกาแฟเพื่อสุขภาพ ที่ไม่ต้องไปแข่งขันราคากับใคร พูดได้เลยว่าเป็นหนึ่งเดียวในไทย และหนึ่งเดียวในโลก”

เพชรดำและทองคำขาว

นพดลเล่าให้ฟังถึงเรื่องของมะคาเดเมีย เมื่อถูกถามว่าทำไมถึงไม่เห็นสวนกาแฟแบบเต็มๆ ตา โดยอธิบายว่า

“กาแฟเป็นไม้ที่ต้องการแดดเพียง 60% จึงปลูกเดี่ยวๆ ไม่ได้ ต้องมีร่มเงาไม้ใหญ่ เราจึงเลือกมะคาเดเมีย ซึ่งเป็นไม้ยืนต้นที่มีอายุยืนถึง 60 ปี มาปลูกแซมต้นกาแฟตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 พอถึงปี พ.ศ. 2557 ก็เริ่มออกดอกออกลูก จึงเก็บผลผลิตได้มาแปรรูป เราจึงตั้งชื่อที่นี้ว่า เป็น “แหล่งเพชรดำและทองคำขาว” เพชรดำก็คือกาแฟ ส่วนทองคำขาวก็คือมะคาเดเมีย ซึ่งผลิตภัณฑ์ทั้ง 2 ชนิดสามารถขายได้ในราคาสูงเพราะเป็นที่ต้องการของตลาด”

ผลสัมฤทธิ์ที่เห็นได้ชัดเจน นอกจากร้านกาแฟน่ารักๆ ริมหาดขึ้นเขาสู่วัดป่าภูผาส่ง ที่มีผลิตภัณฑ์จากวิสาหกิจชุมชนแห่งนี้มาจำหน่ายแล้ว หากมีการนัดหมายล่วงหน้า ก็สามารถเข้าเยี่ยมชมกระบวนการผลิตกาแฟและมะคาเดเมียได้ตั้งแต่การเข้าชมแหล่งปลูกเชิงเขา ที่เห็นการปลูกแซมสลัของกาแฟและมะคาเดเมียอย่างชัดเจน ห้องกะเทาะเปลือกกาแฟ และห้องคั่วกาแฟ เป็นต้น

ที่ต้องแนะนำ ก็คือการชิมกาแฟสดเพื่อสุขภาพ ที่ชงแบบดริปเพื่อให้ได้รสและกลิ่นหอมของกาแฟอาราบิก้าอย่างเต็มที่ คอกาแฟต้องไม่พลาดด้วยประการทั้งปวง เพราะทั้งหอม รสชาตินุ่มนวล และไม่เข้มมากเหมือนกาแฟสดทั่วไป

เพราะชื่อก็บอกแล้วว่า กาแฟเพื่อสุขภาพ!!!

ทดแทนคุณแผ่นดินด้วยกตัญญู

แม้ว่านพดลจะเป็นเพียงประธานกลุ่มเกษตรกรกลุ่มเล็กๆ แห่งบ้านดงมะไฟเท่านั้นไม่ได้เป็นผู้ชุมชน แต่บทบาทของเขาก็โดดเด่น ได้รับการยอมรับจากฝ่ายปกครองและชุมชนด้วยดี ทำให้เกิดการร่วมมือร่วมใจกันระหว่างภาครัฐและประชาชนในบ้านดงมะไฟแห่งนี้

“เราเริ่มจัดงาน **รับขวัญแม่กาแพ** เพื่อทดแทนคุณของแผ่นดิน มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 คล้ายๆ กับงานรับขวัญแม่โพสพ แต่ที่นี่ปลูกกาแพและมีรายได้ที่มั่นคงจากกาแพ เราจึงอยากให้วัฒนธรรมเก่าๆ แบบนี้กลับมาอีกครั้งหนึ่ง โดยจัดประมาณเดือนพฤศจิกายนของทุกปี จัดต่อเนื่องมาเป็นปีที่ 13 แล้ว นอกจากนี้เรายังจัดงานวิ่งเทรลดงมะไฟเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่บ้านดงมะไฟ โดยจัดมา 4 ปีแล้ว ปีนี้ได้รับความสนใจจากนักวิ่งเทรลถึง 2,000 คน นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมร่วมกับทางจังหวัดอีกหลายเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาหมู่บ้านอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ CIV หรือการพัฒนาโคราชจีโอพาร์ค ซึ่งจะกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางภูมิศาสตร์ วัฒนธรรมและประเพณีที่สำคัญต่อไป”

นพดล ทั้งทำพร้อมเชิญชวนทุกคนให้ไปเยือนดงมะไฟให้ได้สักครั้ง

ดงมะไฟมีอะไรมากกว่าที่คิดจริงๆ

เยี่ยมชมเว็บไซต์
กาแพดงมะไฟ

เปิดเพลง

กล่อมดอกไม้โตเร็ว

ทำรายได้หลักแสนต่อเดือน

ที่วิสาหกิจชุมชนไม้ตัดดอกเบญจมาศ

คุณคงเคยได้ยินเรื่องราวเกี่ยวกับการเปิดเพลงให้สัตว์เลี้ยงในฟาร์มฟิง เพื่อให้เปิดไก่ออกไข่ได้มากขึ้นมาบ้างแล้ว แต่ที่บ้านบุญโสณ หมู่ 9 ของ มะเกลือใหม่ มีแปลกกว่านั้นอีก

เพราะที่นี่เปิดเพลงให้ดอกเบญจมาศในแปลงฟิง ผลลัพธ์นะหรือ ผลผลิตก็เพิ่มขึ้นเกือบ 50 เปอร์เซ็นต์ เขาทำได้อย่างไร

เกียรติศักดิ์ กตกุลสถัญญา ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 9 บ้านบุญโสณ คือเจ้าของไอเดีย ช่างต้น

เกียรติศักดิ์ เป็นผู้ใหญ่บ้านหนุ่มใหญ่วัย 53 ปี ความรู้ดี พวงปริญญาดรี รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เปิดเผยที่มาของการเป็นกูรู ด้านดอกเบญจมาศแบบไม่ตั้งใจอย่างไม่ปิดบัง

“ผมเป็นผู้ใหญ่บ้านมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 พอถึงปี พ.ศ. 2544 ทางเกษตรอำเภอมาแนะนำให้ชาวบ้านปลูกดอกเบญจมาศ ผมไม่เคยรู้จัก ดอกเบญจมาศมาก่อน ชาวบ้านไม่กล้าปลูก ผมก็เหมือนถูกบังคับโดยปริยาย ให้ผู้ใหญ่บ้านเป็นหนุททดลองก่อน ผมไปได้ต้นพันธุ์จากเกษตรอำเภอสูงเนิน มาทดลองปลูกตอนแรกทำแค่ร่องเดียวปลูกได้ 3 เดือนจึงตัดดอกไปขายที่ ลีคิว ปรากฏว่าขายดีทีเดียว ได้ถึงดอกละ 15 บาท พอดีมีแม่ค้าที่โคราชมาขอ ซื้ออาทิตย์ละ 500 กิโลกรัมทำไม่ทัน เลยมาปรึกษาพี่น้อง จึงเริ่มขยายไปใน

นายเกียรติศักดิ์ กตกุลสัญญา
ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 9 บ้านบุโสน

หมู่ที่น้องที่อยู่ในหมู่ 9 ด้วยกันทั้งหมด 7 ราย จนมาจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจ
ชุมชนเมื่อปี พ.ศ. 2560 เพื่อจะขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ได้ง่ายขึ้น
ตอนแรก เน้นการทำแม่พันธุ์ปลูกลงไว้ใช้เอง จนต่อมาพอขายดีมากขึ้น
ก็เริ่มทำแม่พันธุ์ขายด้วย ตอนนี้อยู่มีทั้งทำแม่พันธุ์เอง ปลูกลง ขายเอง”
เมื่อถามถึงปัจจัยที่ทำให้การปลูกเบญจมาศประสบความสำเร็จ ก็ได้
รับคำตอบว่า

“มันมีอยู่หลายเรื่องนะ ตั้งแต่ต้องมีแปลงปลูกที่เป็นดินร่วนปนทราย
เพราะเบญจมาศไม่ชอบน้ำขัง แต่ต้องไม่ขาดน้ำ ต้องศึกษาหาความรู้ตลอด
และต้องขยัน เอาใจใส่ดูแลตลอดเวลา อย่างพวกศัตรูพืชเป็นเรื่องใหญ่ ที่ทำให้
หลายคนถอดใจ ไม่ประสบความสำเร็จเพราะคุมเพลี้ยไฟไม่ได้ พอถึงช่วง
นอกฤดูต้องเปิดไฟให้แสงสว่างเพิ่มเพื่อเร่งให้ดอกโตในเวลาที่เรากำหนด
อย่างผมชอบทดลอง เคยลองเปิดเพลงให้ดอกไม้ฟัง ปรากฏว่าแปลง
ที่เปิดเพลงให้ฟังได้ผลผลิต 150 กิโลกรัม เปรียบเทียบกับแปลงที่ไม่ได้เปิดเพลง
ได้เพียง 100 กิโลกรัม แต่ตอนนี้แม่พันธุ์อ่อนแอลงเพราะทำมาหลายรอบ
แล้ว เลยได้ผลผลิตลดลง” ผู้ใหญ่เกียรติศักดิ์เผยเคล็ดลับ
น่าทึ่งมาก เรื่องเปิดเพลงให้ดอกไม้ฟัง อย่างนี้ต้องลองมาทำที่บ้านดูบ้าง
ท่าจะดี!!!

เมื่อถามถึงรายได้ ผู้ใหญ่เกียรติศักดิ์ไม่อยากให้พูดถึงเป็นเรื่องหลัก
เพราะกว่าจะถึงเวลาตัดดอกและขายได้นั้น ต้องผ่านขั้นตอนการดูแลอย่างจริงจัง
และทั่วถึงสม่ำเสมอ แทบจะเรียกว่าทุกตารางนิ้วในแปลงปลูกก็ว่าได้
เริ่มตั้งแต่การทำแปลงปลูกเบญจมาศซึ่งเป็นพีชอายุสั้นเพียง 90 วัน
จึงต้องทำแปลงปลูกไล่ สลับกันไปเป็นร่อง เพื่อให้สามารถตัดดอกขายได้
ทุกสัปดาห์ตลอดปี พื้นที่เพาะปลูกมีขนาด 1-2 งานขึ้นไป โดยของ
ผู้ใหญ่เกียรติศักดิ์เริ่มต้นที่ 3 ไร่ พื้นที่ส่วนหนึ่งแบ่งเป็นโรงเรือนสำหรับ
เพาะยอดพันธุ์ เมื่อยอดพันธุ์ที่เตรียมไว้โตพอ ก็นำมาลงแปลงปลูกสัปดาห์ละ
1 รุ่น ใน 3 เดือนก็จะได้ 12 รุ่น เป็นการหมุนเวียนปลูกทั้งปี เพื่อให้ตัดดอกได้ทั้งปี
นั่นเอง ในแต่ละรุ่นนั้นจะทำการยกร่องยาวประมาณ 1 เมตร x 20 เมตร ซึ่งเอ็น

เป็นตารางขนาด 10 x 10 เซนติเมตร เพื่อให้ลงยอดพันธุ์ ได้ตารางเมตรละ 100 ต้น ถัดดอกไม่เสียหายเลย ร่องหนึ่ง จะตัดดอกได้ 2,000 ดอก ขายดอกละ 7 บาท จะได้ เงินถึง 14,000 บาทต่อร่อง ทุกสัปดาห์ หรือเดือนละ 56,000 บาทต่อร่อง ส่วนจะ ปลุกจริงก็ร่องนั้น ผู้ใหญ่ เกียรติศักดิ์ให้ไปคิดเป็น การบ้านเอาเอง แต่ต้องดูแล ให้ทั่วถึงทุกต้นที่ลงไว้ เรียกว่า ต้องตรวจตรากันทุกตารางนิ้ว ของแปลงปลูกกันเลยทีเดียว

“ส่วนตลาดที่ส่งขาย ประจำก็คือ ที่นครนายก

ปราจีนบุรี และนครราชสีมา มีแค่นี้เพราะในกลุ่มที่ทำกันอยู่ในปัจจุบัน มีพื้นที่ ปลูกอยู่ประมาณ 50 ไร่ เท่านั้น ยังไม่พอเพียงต่อความต้องการ เพราะเคย ไปขายที่ปากคลองตลาด พอเขาเห็นดอกเราที่สวยโต แข็งแรง ก็ถามหาเลยว่า มีส่งให้เขavnละ 500 กิโลกรัมได้ไหม ลองรับมาทำอยู่ที่สักหนึ่ง ทำไม่ทัน ต้อง บอกเลิกเขาไป” ผู้ใหญ่เกียรติศักดิ์ชี้ช่องตลาดดอกไม้ที่มีความต้องการสูงจริงๆ ดังนั้นรายรับเดือนละหลายแสนบาท ของผู้ปลูกแต่ละราย จึงไม่ใช่เรื่อง เกินจริงแต่อย่างใด

แต่กว่าจะมาถึงวันนี้ ผู้ใหญ่เกียรติศักดิ์ต้องลองผิดลองถูกมากมาย และสมาชิกหลายรายก็ต้องเลิกเราไปเพราะไม่สามารถให้เวลากับแปลงปลูก ทุกตารางนิ้ว แบบที่ผู้ใหญ่มากเกียรติศักดิ์ทำ

เมื่อถามถึงเรื่องการต่อยอดขยายผลให้กับผู้ที่สนเจนนัน ผู้ใหญ่ เกียรติศักดิ์ ยอมรับก่อนตอบว่า

“ผมพร้อมที่จะเปิดให้ดูงานได้เสมอ โดยเฉพาะในตอนที่เรามีดอกไม้ ก่อนตัด เพราะทำขายไม่ได้ทำไร่ ใครอยากมาเรียนรู้ว่าวิธีดูแลดอกเบญจมาศ ให้ได้ผลอย่างที่ผมทำ โทรมานัดก่อนได้เลย ที่เบอร์ 08 7250 7081 ผมจะ จัดให้รอบละ 1-2 ชั่วโมง และพร้อมจะถ่ายทอดความรู้ทุกอย่าง เพื่อพี่น้องที่สนใจ จะได้เอาไปทำ เพราะผมจะบอกว่าดอกเบญจมาศนั้นใช้ทุกที่ แต่ไม่ได้ปลูก ทุกที่ และดอกไม้พวกนี้เราใช้แล้วทิ้ง ทิ้งแล้วก็ซื้อใหม่ เพียงแต่ต้องการ คนที่สนใจจริง มีความอดทน และขยันพร้อมที่จะดูแลเขาได้ตลอดเวลา จนกว่าถึงวันที่เขาจะซูดอกโตพร้อมให้เราตัดขาย”

หลังคุยเสร็จแล้ว อยากกลับไปปลูกตามบ้างจริงๆ

จิตอาสา เพื่อป่าชุมชน กลุ่มอาสาพิทักษ์ป่าภูหลวง

ที่มะเกลือใหม่ ไม่มีใครไม่รู้จักถนนสายพุทธ ที่เกิดจากการร่วมแรงร่วมใจของชาวบ้านดงมะไฟหมู่ 8 ช่วยกัน ลงขัน ลงแรง ด้วยแรงศรัทธา ในพระเดชพระคุณ พระอาจารย์มหาธีรนาถ เจ้าอาวาสวัดป่าภูผาสอง สร้างถนนคอนกรีตความยาว 12 กิโลเมตรมุ่งตรงสู่วัดสำเร็จในเวลาไม่ถึงเดือน

ป่าภูผาสอง เป็นชื่อของวัดที่หลายๆ คนอยากไปเยือนให้ได้สักครั้งในชีวิต ด้วยกิตติศัพท์ความศักดิ์สิทธิ์ของสถานที่ ความเชื่อมั่นศรัทธาในพระอาจารย์หลวงพ่อผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ผู้เป็นศิษย์ใกล้ชิดของหลวงพ่อบุญ ฐานิโยแห่งวัดตะกั่วแก้วที่อยู่ใกล้เคียงกัน ความวิจิตรอลังการนำสักการะกราบไหว้ของพระธาตุจอมผา (พระมหาธาตุเจดีย์ศรีภูผาสอง) และที่สุดคือความงดงามตระการตาของธรรมชาติอันอุดมสมบูรณ์ด้วยบรรยากาศที่สวยงาม ร่มรื่น บนความสูงกว่า 760 เมตร เห็นอรระดับน้ำทะเลมีหน้าผาขมวิวอยู่หลายจุด มีกระรอกขาวหางยาวสัตว์อนุรักษ์ เป็นดาวเด่นที่นี่ยังมีผู้ปิดทองหลังพระ ตัวเป็นๆ ซึ่งทีมงานของเขาร่วมแรงร่วมใจกันทำอย่างเงียบๆ ในชื่อกลุ่มอาสาพิทักษ์ป่าภูหลวง ทุกคนต่างทำงานอย่างเข้มแข็งอดทน และด้วยจิตอาสาจริงๆ จนได้รับการยอมรับจากหลายๆ หน่วยงานในวันนี้

นายวีระวงศ์ นากองพระทราย
ประธานกลุ่มอาสาพิทักษ์ป่าภูหลวง
แห่งบ้านดงมะไฟ หมู่ 8

วีระวงศ์ นากองพระทราย ประธานกลุ่มอาสาพิทักษ์ป่าภูหลวง แห่งบ้านดงมะไฟ หมู่ 8 เล่าถึงความเป็มาของกลุ่มว่า

“จริงๆ แล้วผมเพิ่งมารับหน้าที่เป็นประธานกลุ่มได้ไม่นาน คนที่ริเริ่มคนแรกคือพี่ธานี ปิ่นทองคำ หรือพี่หนุ่ม ที่ทำกลุ่มนี้มาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2555 ตอนหลังพี่เขาก็ถอยมาเป็นรองประธานแล้วให้ผมขึ้นเป็นประธานแทน กลุ่มฯ เกิดขึ้นจากการรวมกลุ่มของคณะศิษยานุศิษย์ วัดป่าภูผาสอง โดยมีพระอาจารย์มหาธีรนาถเป็นผู้ก่อตั้ง เนื่องจากวัดป่าภูผาสองได้ขึ้นทะเบียนเป็นเขตพุทธอุทยานจากกรมป่าไม้ ซึ่งพื้นที่กว่า 2,000 ไร่ของวัดอยู่ในเขตป่าภูหลวง วัดจึงต้องรักษาป่าร่วมกับกรมป่าไม้ เพื่อป้องกันการตัดไม้ทำลายป่า การล่าสัตว์สงวน และการป้องกันไฟป่าในพื้นที่” วีระวงศ์ เล่าถึงที่มาของกลุ่ม

จากจุดเริ่มต้นที่มีสมาชิก 12 คน ตอนนี เพิ่มขึ้นเป็น 30 คน และทุกคนจะมีชุดเครื่องแบบประจำตัวเพื่อเป็นเครื่องแสดงตนว่าเป็นสมาชิกของกลุ่ม ซึ่งมีทั้งชายและหญิง เพราะในภารกิจบางอย่างต้องใช้ผู้หญิง เช่น การตรวจค้นการใช้ผู้หญิงจะเหมาะสมกว่า

เมื่อถามถึงภารกิจในปัจจุบัน วีระวงศ์ เล่าต่อว่า

“พวกเราทำหน้าที่คล้ายทีมรักษาความปลอดภัยและอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวที่มาวัด ซึ่งปัจจุบันวัดนี้เป็นที่รู้จักกันทั่วประเทศแล้ว ทุกเสาร์อาทิตย์

จะมีรถนักท่องเที่ยวมาวัดเป็นจำนวนมาก ยิ่งถ้ามีเทศกาลงานบุญ ยิ่งต้องมีการจัดระเบียบให้ดีเพราะรถจะติดยาวมาก

ถ้าเป็นช่วงปกติ ก็มีตั้งแต่การลาดตระเวนป่าเดือนละ 1 ครั้ง ระยะทางรอบวัดประมาณ 3 กิโลเมตร เพื่อป้องกันการบุกรุกทำลายป่า ป้องกันไฟป่า และการล่าสัตว์ ซึ่งแต่ก่อนพบปัญหาการตัดไม้พะยุงเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้มีการตัดถางหญ้าริมทางขึ้นวัด จัดประดับตกแต่งพื้นที่เวลามีงานเทศกาล และทำฝายชะลอน้ำในหน้าแล้ง”

เมื่อถามว่า ทีมงานทุกคนได้ค่าตอบแทนหรือไม่ วีระวงศ์ยืนยันหนักแน่นว่า “พวกเราเป็นจิตอาสาครับ ทุกคนพร้อมจะมาช่วยงานทางวัด เพียงขอให้พระอาจารย์แจ้งมาว่าจะให้ทำอะไร พวกเราก็พร้อมจะเริ่มงานได้ทันที ส่วนถ้าจะมีค่าใช้จ่าย จะใช้การบอกบุญไปในหมู่บ้านและหน่วยงานต่างๆ ให้สนับสนุนตามกำลังศรัทธา ใครให้อะไรมาเราจะถ่ายรูปไว้มีหลักฐานทุกอย่าง ลงบัญชีไว้หมด ซึ่งเราพร้อมชี้แจง ทั้งนี้ก็เพื่อความโปร่งใสในการทำงานของเรา และส่วนหนึ่งพวกเราก็เป็น อปพร. อยู่แล้ว ทำให้คุ้นเคยกับงานเหล่านี้”

สำหรับความร่วมมือกับภายนอก กลุ่มอาสาพิทักษ์ป่าภูหลวง ร่วมมือกับหลายภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 8 กองพันทหารปืนใหญ่ต่อสู้อากาศยานที่ 2 วัดป่าภูผาสอง อบต.มะเกลือใหม่ บริษัท ร้านค้า และประชาชนในพื้นที่ ร่วมกันทำกิจกรรมปลูกป่าเสริมในพื้นที่ที่เคยเกิดไฟป่า ทำฝายชะลอน้ำ ทั้งฝายแฉ้วนและฝายมีชีวิต โดยร่วมกับกรมป่าไม้และคนในพื้นที่

นอกจากนี้ ยังมีการซักซ้อมแผนดับไฟป่า และทำแนวป้องกันไฟป่า จัดชุดสอดส่องดูแลการลักลอบตัดไม้โดยร่วมกับทหารและตำรวจในพื้นที่ มีป้อมยามอาสาพิทักษ์ป่า โดยจัดคนเข้าเวรหมุนเวียนดูแลความปลอดภัยและสกัดผู้ลักลอบขนไม้มีค่าเช่นไม้พะยุง

คำถามสุดท้าย ทำงานหนักขนาดนี้เพื่ออะไร ไม่เหนื่อยบ้างเลยหรือ? คำตอบคือ

“สิ่งที่เราได้จากการเป็นกลุ่มอาสาพิทักษ์ป่าภูหลวง คือความภาคภูมิใจที่ได้เป็นจิตอาสา เราทำความดีเพื่อสังคมและเป็นตัวอย่างให้คนรุ่นหลังเท่านี้เราก็พอใจแล้วครับ” วีระวงศ์ หนุ่มใหญ่วัย 55 ปี ที่ยังคงบึกบึนเข้มแข็งตอบอย่างไม่ลังเล

ขอกราบหัวใจของพวกคุณสักครั้ง

ประปาภูเขา

เพื่อชุมชน
ด้วยพลังแสงอาทิตย์

ภายในตำบลมะเกลือใหม่ แหล่งเรียนรู้ที่เข้าถึงได้ยากที่สุด น่าจะเป็น การเข้าเยี่ยมชมระบบประปาภูเขาบ้านดงมะไฟ (ระบบจัดการน้ำที่สูง)

เพราะเส้นทางสู่บ้านดงมะไฟหมู่ 8 อันเป็นที่ตั้งของระบบประปาภูเขานั้น ต้องบอกว่าสุดแสนจะทรหด เพราะเป็นหมู่บ้านบนภูเขา เส้นทางขึ้นเขาเป็น ทางลูกรัง ที่ตัดคดเคี้ยวไปตามไหล่เขา เพื่อไปยังจุดสูงสุดที่ติดตั้งระบบประปาภูเขา เพื่อส่งน้ำไปหล่อเลี้ยงชาวบ้านด้านล่างนั่นเอง

แนวคิดเรื่องประปาภูเขาสุดยอดเยี่ยม เดี่ยวได้รู้กันแน่นอน

สมพงษ์ ไชยเฉลิม นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะเกลือใหม่ เป็น ผู้พาทีมงานไปชมด้วยตัวเอง

อย่างนี้ไม่สุดยอดได้อย่างไร

นายสมพงษ์ ไชยเฉลิม (ขวาสุด)
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะเกลือใหม่

เราจะไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

คำพูดคันทูแบบนี้ฟังดูสวยหรู แต่ทำจริงแล้วไม่ง่ายเลย อย่างเช่นที่บ้านดงมะไฟ หมู่ 8 จำนวน 195 ครัวเรือน เป็นหมู่บ้านเดียวของมะเกลือใหม่และสูงเนินที่ตั้งอยู่บนภูเขา ตัวหมู่บ้านตั้งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ชาวบ้านส่วนใหญ่ทำไร่ ทำสวน แม้จะมีน้ำซับอยู่ตลอดปีก็ยังมีขาดแคลนน้ำในช่วงหน้าแล้ง เพราะไม่มีแหล่งน้ำผิวดิน

“ถึงหน้าแล้ง ผมต้องใช้รถ อบต.ขนน้ำไปให้ชาวบ้านทุกวัน จนรถผมพังไป 2 คันแล้ว เพราะทางมันเข้าออกลำบากอย่างที่เห็นนี้แหละครับ ก็เลยต้องตัดสินใจทำอะไรสักอย่างเพื่อให้พวกเขาได้มีโอกาสใช้น้ำกันได้ทั้งปี”
นายกฯ สมพงษ์เล่าถึงที่มาของระบบประปาภูเขา

เมื่อถึงจุดที่ตั้งระบบประปา จึงได้เห็นถึงสูง 6 ชุด ซ่อนตัวอยู่แนวป่า ถัดมาเบื้องล่างประมาณ 50 เมตร เป็นลานเล็กๆ ซึ่งเป็นที่ตั้งของแผงโซลาร์เซลล์ โกลั๊ๆ กันก็เป็นปั้มน้ำที่ใช้สูบน้ำจากแอ่งน้ำซับเพื่อส่งไปเก็บไว้ในถังสูง ทุกอย่างทำงานเองในระบบอัตโนมัติไม่ต้องเสียค่าไฟ เพียงแต่ต้องมาดูแลบำรุงรักษาระบบให้ใช้งานได้ตลอดเวลาเท่านั้น

“ในปี 2560 เริ่มทำเวทีประชาคม เพื่อหาทางแก้ปัญหา ก็ได้ข้อสรุปว่าให้จัดทำโครงการระบบประปาภูเขา เพื่อนำน้ำใต้ดินจากหุบเขาลำแห่งทองมาใช้ โดยใช้แผงโซลาร์เซลล์ผลิตไฟฟ้ามาเป็นพลังงานให้กับเครื่องสูบน้ำเพื่อสูบน้ำซับขึ้นไปเก็บในถังสูง แล้วปล่อยมาตามท่อให้ชุมชนได้ใช้ในรูปแบบกัลกัน้ำ ในเบื้องต้นเราวางท่อขนาด 2 นิ้วลาดไปตามร่องเขายาว 5 กิโลเมตร แล้วติดตั้งท่อเข้าตามบ้านเรือนได้ 60 ครัวเรือน คิดค่าน้ำเพียงหน่วยละ 8 บาท เพื่อนำมาใช้เป็นค่าบำรุงรักษาระบบเราเพิ่งส่งมอบระบบประปาภูเขาบ้านดงมะไฟ

ให้กับคณะกรรมการชุมชนไปเมื่อ 14 มกราคม พ.ศ. 2562 และมีแผนที่จะขยาย
แนวท่อให้ครอบคลุมครบทุกหลังคาเรือนในระยะต่อไป” นายกา สมพงษ์ให้คำมั่น
สำหรับการบริหารจัดการ ให้ชาวบ้านดูแลกันเอง กล่าวคือ

“เราใช้กระบวนการมีส่วนร่วมระหว่าง อบต.กับชุมชนบ้านดงมะไฟ
โดยตั้งเป็นคณะกรรมการบริหารกิจการระบบประปาภูเขาบ้านดงมะไฟ หมู่ 8
โดยให้ชุมชนคัดเลือกกันเอง อบต.จะเป็นผู้จัดอบรมวิธีการบริหารจัดการ
และส่งมอบระบบประปาให้ชุมชนไปดูแลกันเอง ซึ่งทางคณะกรรมการฯ ก็มี
การระดมทุนในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการบำรุงรักษาและใช้เป็นทุนในการ
ขยายแนวทางการให้บริการให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ของหมู่บ้านต่อไปในอนาคต”

ท่อประปาสีฟ้าถูกวางไว้ใต้ถนน แต่เมื่อมาถึงช่วงที่มีบ้านเรือนของ
ชาวบ้านดงมะไฟแล้ว บ้านแต่ละหลัง ซึ่งตั้งห่างกันเป็นระยะๆ จึงมองเห็น
ปลายท่อสีฟ้าโผล่พ้นดินอยู่หน้าบ้าน มีมิเตอร์น้ำติดตั้งแล้วมีท่อต่อเข้าแต่ละบ้าน
ทำให้ทุกบ้านมีน้ำดื่ม น้ำใช้สะอาดๆ ที่ผ่านการกรองจากธรรมชาติ จากยอดเขา
สู่ทุกครัวเรือน ถือได้ว่าเป็นน้ำที่ทรงคุณค่ายิ่งกว่าน้ำประปาผสมคลอรีนที่ชาวเมือง
ใช้กันอยู่เสียอีก

นี่เป็นสิ่งยืนยันถึงความสำเร็จของระบบประปาภูเขาที่บ้านดงมะไฟ
ได้เป็นอย่างดี

หน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉิน
EMS
ไกลแค่ไหน เราก็ไปถึง

เมื่อคุณมาเยือนมะเกลือใหม่ ที่มีพื้นที่กว้างใหญ่ ทั้งไร่นา ป่าเขา ทุ่งหญ้า ได้ยินแต่เสียงแห่งธรรมชาติ ไม่ว่าจะนกร้อง สายลมพัดผ่าน เสียงน้ำตก อยู่ไกลๆ หรือแม้แต่กลิ่นโคลนสาบควาย ก็สัมผัสได้ไม่ยาก

แต่เชื่อหรือไม่ ว่าบางเวลา คุณอาจจะได้ยินเสียงไซเรนหรือได้เห็นรถกู้ชีพ เปิดไฟฉุกเฉิน วิ่งผ่านไปโน้ท้องทุ่งหรือถนนสายเล็กสายน้อยตามหมู่บ้าน เพื่อมุ่งหน้าไปรับผู้ป่วยหรือผู้บาดเจ็บ เฉกเช่นเดียวกับรถกู้ชีพในเมืองใหญ่

เพียงแต่อาจจะไม่บ่อยครั้งนัก แต่ขอบอกว่า มีจริง คุณอาจนึกในใจว่า รถกู้ชีพฉุกเฉินเข้ามาวิ่งในพื้นที่ห่างไกลอย่างนี้ ได้อย่างไร

แต่คนมะเกลือใหม่คุ้นชินกับรถคันนี้เป็นอย่างดี เพราะทุกคนในตำบล รู้ดีว่า เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินคราใด กด 1669 ก็จะมีรถบริการการแพทย์ฉุกเฉิน (EMS) วิ่งมาให้บริการอย่างรวดเร็วทันสถานการณ์

“มะเกลือใหม่มีพื้นที่ 124.68 ตารางกิโลเมตร มีทางหลวงแผ่นดิน สำคัญ 2 สายอยู่ในพื้นที่ คือทางหลวงหมายเลข 2 และหมายเลข 24 และยังมี ทางหลวงชนบทอีก รวมแล้วประมาณ 200 กิโลเมตร จึงเกิดปัญหาใหญ่ๆ คือ

1. ประชาชนประสบอุบัติเหตุทางถนนบ่อยครั้ง ได้รับบาดเจ็บ เสียชีวิต และทรัพย์สิน 2. คนยากคนจนที่อยู่ห่างไกล เมื่อเจ็บป่วยขึ้นมา ก็ไปหาหมอด้วยความลำบาก เพราะบ้านอยู่ไกลและไม่มียานพาหนะไปหาหมอ เราเห็นความเดือดร้อนตรงนี้ อบต.มะเกลือใหม่จึงจัดตั้งหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉิน (EMS) เพื่อช่วยเหลือชาวบ้านที่เดือดร้อนทั้ง 2 กรณีให้ถึงมือแพทย์อย่างทัน่วงที” **สมพงษ์ ไชยเฉลิม** นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะเกลือใหม่ เล่าให้ฟังถึงที่มาของโครงการนี้ ที่เริ่มมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556

ฟังดูก็จะเห็นความตั้งใจของ อบต.มะเกลือใหม่ แต่ที่น่าสนใจไปกว่านั้นก็คือการบริหารจัดการที่ไม่จำเป็นต้องพึ่งพาเงินงบประมาณมากมาย อาศัยความมุ่งมั่นตั้งใจ และจิตอาสาของสมาชิกในชุมชนกว่า 20 ชีวิตที่เป็นเจ้าหน้าที่กู้ชีพ

“เริ่มต้นเราก็ใช้รถปิกอัพตอนเดียวธรรมดาดีแหละครับ มาใส่อุปกรณ์กู้ชีพเท่าที่จำเป็นอีกแสนกว่าบาท ก็ได้รถฉุกเฉินพร้อมใช้งาน ส่วนการให้บริการเราจะมีเจ้าหน้าที่สแตนด์บาย 24 ชั่วโมง แล้วก็ประสานกับโรงพยาบาลสูงเนิน และโรงพยาบาลเทพรัตนนครราชสีมา ในเบื้องต้นก่อนที่จะประเมินอาการหนักเบาแล้วส่งต่อไปตามอาการของผู้เจ็บป่วย ประชาชนใน อบต.มะเกลือใหม่

มีความอุ่นใจว่า หากเกิดอะไรขึ้น กด 1669 ไม่เกินนาที รถกู้ชีพของเราก็จะไปถึงพื้นที่ทันที” **สมพงษ์ ไชยเฉลิม** ให้ความมั่นใจ

ยังไม่ทันที่จะซักถามอะไรต่อ ก็เกิดเหตุเฉพาะหน้าอย่างไม่คาดฝัน ทีมงานคนหนึ่งของ อบต. ที่ร่วมลงพื้นที่เก็บข้อมูลกับทีมงานมีอาการหนาวสั่นด้วยพิษไข้ขึ้นมากะทันหัน แบบไม่ทันตั้งตัว ขณะที่เราอยู่ที่หมู่ 5 บ้านใหม่สันติ ซึ่งอยู่ห่าง อบต.ประมาณ 13 กิโลเมตร

เพียงไม่ถึง 10 นาที รถกู้ชีพคันเก่งของมะเกลือใหม่ก็วิ่งเข้ามารับผู้ป่วยไปส่งโรงพยาบาลอย่างทัน่วงที

“หน่วยของเราให้บริการ 24 ชั่วโมง คือเวรกลางวันในเวลาราชการ ก็จะมีพนักงาน อบต.ที่ผ่านการอบรมอยู่สแตนด์บาย ส่วนนอกเวลาราชการแบ่งเป็น 3 ช่วง คือช่วงที่ 1 ช่วงนอกเวลาราชการ 18.00-06.00 น. ช่วงที่ 2 วันหยุดราชการเวรกลางวัน เวลา 06.00-18.00 น. และช่วงที่ 3 วันหยุดราชการเวรกลางคืน เวลา 18.00-06.00 น. เจ้าหน้าที่ทุกคนของเราผ่านการอบรมการปฐมพยาบาลเบื้องต้น สามารถช่วยเหลือได้จริงและพร้อมบริการครับ” **จำเอกเมษา คนชื่อ** นักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ผู้รับผิดชอบหน่วยฯ ให้การยืนยัน

แบบนี้ ไม่ต้องถามหาเรื่องประสิทธิภาพอีกแล้ว รับประกันมั่นใจได้ว่าชาวบ้านมะเกลือใหม่อุ่นใจเรื่องการเจ็บป่วยฉุกเฉินได้ 100 เปอร์เซ็นต์

จิตอาสา แก้ปัญหาชุมชน

คุณเคยรู้ไหมว่า ยังมีคนไทย ที่เกิดในประเทศไทย พ่อแม่เป็นคนไทย ไม่ใช่คนต่างดาวหรือชนเผ่า ไม่ใช่คนจากประเทศเพื่อนบ้าน แต่เขาและเธอ ไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน และไม่สามารถไปทำบัตรประจำตัวประชาชนได้ คุณคิดว่าเขาและเธอเหล่านั้นจะมีชีวิตอยู่ได้อย่างไร

นี่คือเรื่องจริง ที่เกิดขึ้นในยุคไทยแลนด์ 4.0 กับที่นี่... ออบต.มะเกลือใหม่ สาเหตุหลักๆ เช่น

- พ่อแม่ไม่แจ้งเกิด (แบบนี้ไม่มีหลักฐานใดๆ เลย)
- แม่คลอดแล้ว ไม่มีเงินจ่ายค่าคลอดก็ขโมยลูกออกจากโรงพยาบาล (จึงไม่มีสูติบัตร)
- บางคนได้เรียนจนจบ ป.4 เพราะคุณครูใจดีรับเข้าเรียน แต่ไม่มีใบสุทธิ (เพราะไม่มีสูติบัตร)
- บางคนหนีทหารไปนาน จนพ้นเกณฑ์ อยากกลับมามีบัตรอีกครั้ง (ไม่กล้าทำเพราะกลัวถูกจับ)
- บางคนโชคร้าย ไฟไหม้บ้าน หลักรฐานวอดไปกับกองไฟ (อันนี้หมดกัน)

เมื่อไม่มีบัตร ก็ไม่มีสิทธิ การเข้าถึงบริการของรัฐ หรือรัฐสวัสดิการ ในรูปแบบต่างๆ ก็หมดโอกาสไปด้วย ไม่ว่าจะเป็สิทธิรักษาพยาบาล เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เบี้ยยังชีพผู้พิการ การเรียนต่อ การสมัครเข้าทำงาน และอื่นๆ อีกมากมาย

ปัญหาเหล่านี้ อบต.มะเกลือใหม่ ไม่ได้เพิกเฉย จึงจัดตั้งหน่วยรับเรื่องร้องเรียน ที่เป็นอิสระจากผู้ถูกร้องเรียน ม.50(5) โดยเป็นองค์กรภาคประชาชนที่ทาง อบต.สนับสนุน และมีผู้ใหญ่ใจดีอย่าง จำปี วงษ์สอน ประธานหน่วยรับเรื่องร้องเรียน ที่เป็นอิสระจากผู้ถูกร้องเรียน ม.50(5) มาเป็นผู้ดูแล ซึ่งนับตั้งแต่เปิดศูนย์มาเมื่อปี พ.ศ. 2558 สามารถช่วยเหลือให้ประชาชนในพื้นที่มีบัตรประจำตัวประชาชนไปแล้วรวม 40 ราย

จำปี วงษ์สอน วัย 62 ปี คืออดีตผู้สื่อข่าวสาธารณสุข หรือ ผสส. ในยุคแรกๆ จนเกิดอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน หรือ อสม. เมื่อปี พ.ศ. 2523 ก็สมัครเป็น อสม. เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล หรือ ส.อบต. จนกลับมาเป็น อสม. อีกครั้ง จนมารับตำแหน่งประธานหน่วยฯ จะเห็นว่าภูมิหลังของเธอ เดินบนเส้นทางจิตอาสาตลอดชีวิต การมาดูแลศูนย์นี้จึงเหมือนแม่พระมาโปรดผู้สิ้นหวังจริงๆ

จากเดิมที่สนใจเรื่องหลักประกันสุขภาพจนรวมกลุ่มตัวแทนจากทุกหมู่บ้านในตำบลมะเกลือใหม่ ตั้งเป็นศูนย์ประสานงานหลักประกันสุขภาพ

นางจำปี วงษ์สอน
ประธานหน่วย
รับเรื่องร้องเรียน
ที่เป็นอิสระจาก
ผู้ถูกร้องเรียน ม.50(5)

ประชาชนตำบลมะเกลือใหม่ หมู่ 4 บ้านทุ่งสะแบง ปัจจุบันยกระดับเป็นหน่วยรับเรื่องร้องเรียนที่เป็นอิสระจากผู้ถูกร้องเรียน ม.50(5) มีคณะกรรมการจำนวน 15 คน

แต่เบื้องหลังความสำเร็จนั้น มีอะไรที่ยุ่งยากซับซ้อนมากมาย ถ้าไม่ใช่คนที่มีความตั้งใจอย่างแท้จริง ก็ยากที่จะทำให้ภารกิจนี้ลุล่วงไปได้

“เราต้องพยายามพิสูจน์ให้ได้ว่า ผู้เดือดร้อนแต่ละคนนั้นเป็นคนในพื้นที่มะเกลือใหม่จริงๆ ไม่ว่าเขาจะอายุเท่าไร จากบ้านไปทำงานต่างถิ่นมานานแค่ไหน แต่เมื่อมาหาเราก็ต้องพยายามอย่างเต็มที่ เพื่อไม่ให้เกิดข้อสงสัยว่าจะมีการสวมสิทธิหรือไม่ อย่างเรื่องง่ายๆ ถ้าเป็นเด็กที่ไม่มีบัตร เราก็คงจะไปที่เทศบาลสูงเนิน เพื่อขอใบรับรองการเกิด โดยพาดคนรู้เห็นการเกิดมาเป็นพยาน เช่น หมอตำแย เป็นคนทำคลอดเด็กคนนั้นมักมีมือเป็นปูย่าตายายก็ไปรับรองว่าเป็นหลานจริงๆ บางคนอาจจะต้องถึงกับตรวจดีเอ็นเอเพื่อพิสูจน์ว่าเป็นลูกของใครกันแน่ก็มี” จำปี เล่าให้ฟังถึงภารกิจที่คล้ายนักสืบจำเป็นเข้าไปทุกที

งานอย่างนี้ต้องทำด้วยใจเพราะเป็นเรื่องของความเดือดร้อนของคน ที่เข้าไม่ถึงสิทธิต่างๆ ที่พึงมีพึงได้ เช่นสิทธิบัตรทอง สิทธิการเรียนต่อภาคบังคับ หรือแม้แต่สิทธิของผู้พิการ หรือผู้สูงอายุ ถ้าไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน ก็ไม่สามารถลงทะเบียนรับเบี้ยยังชีพได้ รวมถึงบัตรสวัสดิการแห่งรัฐก็เข้าไม่ถึงเช่นกัน บางรายจำปีต้องเช่ารถไปตามหาหลักฐานในต่างจังหวัด เพราะคนต้นเรื่องย้ายไปทำงานต่างจังหวัด ก็จำเป็นต้องไปตามหาหลักฐาน ยังมีหลักฐานมากเท่าไร การทำเรื่องขอมีบัตรจะทำได้ง่ายขึ้น

ถามว่า มาทำงานปิดทองหลังพระแบบนี้เหนื่อยหรือท้อบ้างไหม จำปี ตอบว่า

“ไม่เคยท้อ เพราะเรื่องแบบนี้มันเป็นเรื่องเดือดร้อน ถ้าเราช่วยเขาได้ เราก็มีความสุข”

นี่คือบทบาทหนึ่ง ที่สังคมอาจไม่เคยรับรู้ว่า ยังมีหน่วยงานแบบนี้เกิดขึ้น และมีผู้มุ่งมั่นทุ่มเททำหน้าที่ด้วยใจรักเพื่อช่วยเหลือดูแลผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการขาดสิทธิอันพึงมีพึงได้